

Siemens Intern

Nr. 6. Tirsdag 26. september 1989

Startskudd for Siemens-kampanje

Neste uke - uke 40 - går startskuddet for verdens største reklamekampanje i Siemens A/S. Da braker det løs med dobbeltsidige firefargede annonser i våre største dagsaviser, Aftenposten, Adresseavisen og Bergens Tidende. Vi ønsker å fortelle om oss selv. Vi ønsker å fortelle om vår allsidighet, vår kompetanse, våre resultater. Vi ønsker å vise muskler. Og denne gang ikke bare overfor våre tradisjonelle kundegrupper. Nei, denne gang er det norske folk - så langt det dekkes av disse avi-

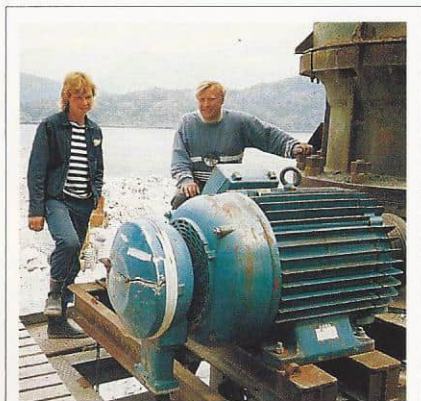
ser - i målgruppen, sammen med opinionsledere, politikere og beslutningstakere for de store aktuelle og fremtidige oppgaver i vår bransje.

Blant disse oppgaver teller de digitale telefonsentraler, ØL-anleggene, Hurum hovedflyplass, Rikshospitalet i Oslo, gass-kraftverk, destruksjonsanlegg, forsvarsanlegg og mye annet som ennå er mer eller mindre på planleggingsstadiet. Men Siemens må være med!

Reklamekampanjen, som skal gå i tre måneder, er den første store aktivitet i regi av vår nye Sentralavdeling Marketing, og det er avdelingens sjef, Arne Nesheim som her viser frem den første annonsen. Avdelingen har satt seg store mål - ytterligere forbedre vårt image i markedet. Les mere om dette på side 5.

Tvilsom praksis

Vår bedriftslege i Oslo, dr. Øivind Larsen, rykker kraftig ut mot den rapport Arbeidstilsynet i Oslo har skrevet om de såkalte psykososiale forhold i vårt firma. - Tvilsom praksis, er den karakteristikk han gir av Arbeidstilsynets sammenkopling av trivsel og sykkelighet med styringsformer i bedriften. Også ellers har han en kritisk holdning til Arbeidstilsynets måte å arbeide på. - Intervju på side 14.

Innerst i en nordlandsfjord ligger et kalkbrudd. Oppgaven for to Siemens-montører: Få maskinene i gang! Side 15.

Ny organisasjonsstruktur for Siemens A/S

Til å utrede alternativer og foreslå eventuelle omlegginger av vår organisasjonsstruktur har direksjonen oppnevnt et organisasjonsutvalg, bestående av:

A. Johnsen, formann
I. Bø
J. Grytbakk
Ø. Stavik
O. Trones
A. Nesheim, sekretær.

Det er flere grunner til at direksjonen nå ønsker å underkaste organisasjonsstrukturen en nærmere analyse:

- Vår lønnsomhet må bedres
- Nye markeds- og omsetningsforhold
- Store strukturendringer i konkurransebildet
- Forandring i Siemens AG's organisasjon.

Organisasjonsutvalget skal levere sin innstilling vedr. hovedstruktur innen 1.1.1990.

Det er meningen at den nye organisasjon skal tre i kraft 1/10 1990.

Erik Bødtker-Næss

Avdelingsdirektør Erik Bødtker-Næss døde 27/8 1989.

Han var født i 1939 og var sivilingeniør fra Danmarks Tekniske Høyskole i København. I 1965 begynte han som systemkonsulent i EDB-avdelingen Siemens A/S, København. Etter seks år med interne EDB-oppgaver, var han i ett år engasjert med kundeoppdrag for Siemens Data Skandinavia. Siemens AG i München fikk så gjøre bruk av hans store EDB-kunnskap fra 1973 til 1976. I 1976 ble Erik Bødtker-Næss ansatt som EDB- og organisasjonssjef i Siemens A/S i Oslo, og fra 1979 var han avdelingsdirektør og leder av Økonomiforvaltning.

I sine 24 år i Siemens var han hele tiden engasjert i EDB-utvikling. Hans store fagkunnskap og innsatsvilje var uvurderlig for Siemens. Med den rivende utvikling det er på EDB-sektoren, viste han en sjelden evne til nytenkning og omstilling.

Erik Bødtker-Næss var et livsbejærende menneske som med stor energi og sprudlende humør engasjerte seg i oppgavene både privat og i jobb. Vi har mistet en god venn og medarbeider.

Vår dypeste medfølelse går til hans kone Eva og deres tre barn Per, Trine og Pernille.

B. G. Øvestad

Jubilanter

- 75 år:
14.10 Arne Eriksen, Åbøgen
70 år:
17.10 Einar Vanvik, S/T
18.10 Odd N. Eilertsen, Tromsø
67 år:
1.10 Ulf Juul Ulriksen, S/T
05.10 Ola Johan Imsteren, S/T
11.10 Anders Skjæveland, S/O
15.10 Knut Rud, S/T
60 år:
11.10 Tor Arnold Vassbotn, S/Kr.sand
24.10 Grethe Engebretsen, S/O
50 år:
29.09 Ivar Tyrhaug, S/T
06.10 Brigt Erling Lyngstad, S/T
16.10 Inge Fredriksen, S/O
24.10 Helge Sørli, S/O
24.10 Ivar Ræder, S/T
31.10 Lyngve Nyhagen, S/O
40-års jubileum:
10.10 Knut Gerhardsen, S/T
17.10 Olav Heggland, S/T
24.10 Olav Høyland, S/T
25-års jubileum:
28.09 Hans Høidahl, S/T
01.10 Grete Eriksen, S/O
28.10 Hans Berntzen, S/B

Velkommen nyansatte

Svenn Johnny Garstad, Systemservice R/Ø
Sander Hansen, TSS-Depot
Erik Grønnestad, Montasje R/Ø
Henning Dokken, Montasje R/Ø
Terje Schau, Montasje R/Ø
Øystein Sander Andreassen, Montasje R/Ø
Jon Anders Evang, Montasje R/Ø
Terje Chr. Ruud, Montasje R/Ø
Finn Bakken, Telesystemer Stab
Amund Hole, UA/Forsvarssystemer
Pål Solerød, Infosystemer/Seksjon Tele
Lotta Legernes, Transmisjonsyst./Utvikl.avd.(TRU)
Lori Støen, Transmisjonsyst./Utvikl.avd.(TRU)
Atle Berge, MFA Industri/Offshore
Aud Østvang, Systemavdelingen

Nytt om navn

Norges Elektroentreprenørforbund (NELFO) har valgt Terje Sandnes, Siemens Sandnessjøen til nytt medlem av hovedstyret og medlem av styret i Installatørenes Service- og Opplysningskontor (ISO). Kjell O. Strand, Siemens Hauge-sund, er valgt til medlem av forbundets Arbeidsgiverutvalg. Thor Løkke-Sørensen, Siemens Oslo er medlem av Teknisk Utvalg.

Forlik

Det seilte opp til rettsak i forbindelse med avregningen av to av våre større anleggsarbeider, for Kvæmer i Egersund og for Sterkoder i Kristiansund.

- Begge disse tvistene er nå løst ved forlik, opplyser adm. direktør Tor Jemtland til Siemens Intern. - Og med et for oss etter forholdene tilfredsstillende resultat.

Vi gratulerer

Tove og Terje Nøding, begge S/O, giftet seg 22. juli. De sender en stor takk til alle venner og kolleger for de flotte gavene de fikk til sitt bryllup.

Hjertelig takk

Til kolleger og venner av min mann - vil jeg på familiens vegne uttrykke vår varmeste takk for all oppmerksomhet, som er blitt vist oss under min manns sykdom og bortgang. Vennlig hilsen

Per, Trine, Pernille og Eva Bødtker-Næss

til direksjon, kolleger og gode venner for oppmerksomhet ved min 50-års dag.

John Tverberg, S/O

til direksjon, montasjeavdeling og montørklubben for flotte gaver og blomster i anledning mitt 40-års jubileum.

Tormod Hyving, S/O

til gode kolleger for blomster og gave i anledning min 60-års dag.

Inger Lunda, S/O

til firma, klubben og arbeidskamerater for oppmerksomhet i anledning min 50-års dag.

Eilert Sandvik, S/T

til direksjonen og pensjonistforeningen for de skønne blomster jeg fikk i forbindelse med min 70-års dag.

Birger Henriksen, S/O

til direksjon, kolleger og venner for all oppmerksomhet til min 75-års dag.

Erling V. Eriksen, S/T

til firmaledelse og kolleger for gaver og blomster til min 50-års dag.

Reidar Remme, S/T

for oppmerksomheten i forbindelse med min 60-års dag.

Jostein Solem, S/T

til firmaledelsen for gave og blomster i forbindelse med mitt 40-års jubileum.

Trygve Berg, S/T

for vakre blomster og gaver i anledning mitt 40-års jubileum.

Ingvald Selven, S/T

for all oppmerksomhet ved oppnådd pensjonsalder og hyggelig samarbeid gjennom 50 år i Siemens.

Ivar Dragseth, S/T

Køfri får likevel Oslo-bomringen

ARE WORMNES

Nå er det definitivt avgjort. Siemens/Køfri A/S får levere Oslo-bomringen som samlet kontraktsum på 100 millioner. EB.

innkjøp, forteller sjefingeniør Trond Bjørgan i Vegdi-rektoratet.

— Dette kan vanskelig oppfattes som annet enn en ren politisk avgjørelse, sier samferdselsbyråden i Oslo, Løf Nybø. Han mener den vurderingen som foreligger fra

gangen av juni skal alle de 200 000 brikkene være på plass i Oslo-bilene.

I Oslo er stemningen ikke så oppløftet:

— Staten har nå påtatt seg det fulle ansvar for innkre-
vingsystemet, de at

Det lysner!

Vi er alle klar over at Norge og norsk industri har slitt tungt i en lang periode nå. Siemens/Køfri har heller ikke gått klar. Desto gledeligere er det da når store og viktige oppdrag begynner å finne veien til våre ordrebøker.

KØFRI 90 millioner, Forsvarssystemer 100 millioner, Snorre nye 120 millioner ....

Siemens ut av køen

Da forrige nummer av Siemens Intern gikk i trykken, sto Siemens/KØFRI "foran bommen". Enda en stund måtte vi vente spent på avgjørelsen om hvem som skulle få levere det elektroniske systemet for innkreving av avgifter ved bomringen i Oslo. Veidirektøren/Samferdselsdepartementet har nå fattet sin beslutning, basert på det faktum at Siemens/KØFRI er teknisk og prismessig konkurransedyktig. Vi spør prosjektleder Helge Jørstad hva hans første reaksjon var da avgjørelsen var et faktum.

— Naturligvis glede over at all usikkerheten omkring denne saken endelig er ute av verden, sier Jørstad.

— Hvor viktig er denne ordren for oss?

— Ordren er i seg selv meget interessant. Men minst like viktig er det at vi med denne bestillingen har tatt et nytt skritt på veien mot det målet vi har satt oss, nemlig å bli et betydelig firma på området trafikkteknikk.

— Trafikkteknikk?

— Med det mener vi først og fremst utstyr og tjenester på områdene energi- og automatiseringsteknikk for tunneler og bomveisystemer. Norge står i årene fremover foran mange og til dels store utbyggingsoppgaver på disse områdene, og vi i Siemens vil ha vår del av disse!

Fortsatt nye Snorre-oppgaver

Allerede før våre offshoreavdelinger i Oslo, Bergen og Kongsberg tok sommerferie, hadde SAGA Petroleum tildelt dem oppdrag for mer enn en kvart milliard kroner. Etter sommerferien har nye kontrak-

ter blitt underskrevet - 40 millioner i Region Vest på en komplett modul til Snorre-plattformen, mens vår Oslo-avdeling har mottatt ordrer til over 80 mill. kroner på energi- og automatiseringssystemer.

Produksjon av våpenterminaler

Avdeling Forsvarssystemer har undertegnet en kontrakt på ca. 100 mill.kr. med Hærens Forsyningskommando, forteller avdelingsleder Frank Almaas. Oppdraget gjelder videreutvikling og produksjon av en våpenterminal, som er et ledd i Hærens luftvernssystem.

Det har vært arbeidet hos oss med dette prosjektet siden 1985, hovedsaklig med softwareutvikling og fremstilling av prototyper. Etter omfattende testing av "A-modellen" har nå Forsvaret bestemt seg for å benytte produktet, og plassert bestilling på slutføring av utviklingsarbeidet og produksjon av et antall terminaler.

Prosjektet har hatt stor betydning for etablering av et profesjonelt softwaremiljø ved seksjonen, sier Almaas.

Spenningen er utløst - KØFRI og Siemens dro seiren i land. De som gratulerer hverandre er fra venstre: Thor-Løkke Sørensen, John Dawes, Odd Trones og Helge Jørstad.

Med stempel og segl er kontraktene på våpenterminalen bekreftet. Fra venstre: Frank Almaas, Dag Roar Austmo, Aage Tangen, Arne Besseberg og Inge Bø.

Konstruktiv ledermobilitet: Organisasjonsutvikling - ikke pensjonistkurs!

10 Siemens-ledere fra hele landet og i forskjellige faser av sin karriere, har nettopp avsluttet lederutviklingsseminaret "Kreativ ledermobilitet". De fleste møtte til første samling med både forventninger og skepsis. Ved avslutningen føler de at opplegget har bidratt med nye og positive løsninger - både for den enkelte og for bedriften. Fra venstre: Harald Hay, Pat Joynt (kursledelse), Odd Kamsvåg, Ola Blokkum, Petter Andersen (kursledelse), Tor Hofstad, Gunnar Friedl (kursledelse), Agnar Risberg, Solveig Ødegaard, Arne Nesheim (kursledelse), Jostein Haraldseid, Johannes Langhelle, Oddvar Stenberg.

Tekst og foto:
Tor Cederkvist

De som måtte tro at lederutviklingsseminaret "Konstruktiv ledermobilitet" (LU580) er et opplegg for å skaffe eldre Siemensledere "gyldne fallskjerm", tar feil. Etter at første kursrekke nå er gjennomført, kan vi slå

fast at LU580 langt på vei har løst den oppgaven man stilte seg på forhånd (se Siemens Intern nr.8/88). Nemlig å sette søkelyset på, og derved bidra til, økt mobilitet. Til å løse opp stivnede holdninger og fastlåste posisjoner i spørsmål omkring skifte av jobb innen bedriften.

Gjennom 3 samlinger, "hjemmearbeid" og personlige samtaler har deltakerne skaffet seg bedret innsikt i samspillet mellom bedrift og individ, mellom ytre rammer og egen mulighet for å påvirke disse.

Personlige ønsker

Under den prosess LU580 representerer, har den enkelte deltaker i samarbeid med kursledelsen sett på sine egne "alternative fremtider" i Siemens. Som for noen naturligvis inneholder et element av nedtrapping. Andre vil avansere i hierarkiet, mens atter andre ønsker nye utfordringer på samme organisatoriske nivå. En avklaring av disse spørsmålene har skjedd både på kurset og i mellomfasene hjemme.

Organisasjonsutvikling

Et gammelt ordtak sier at man skal ønske i den ene hånda og spyte i den andre - så kan man se hvor man får mest. Dette er kanskje et noe for pessimistisk utgangspunkt, men naturligvis er fromme ønsker lite verd hvis evnen og viljen til å oppfylle ønskene mangler.

Parallelt med avklaringen av individuelle ønsker og forutsetninger, har derfor

deltakerne fått i oppgave å fremme ideer om hvordan løsninger kan frembringes. Gjennom samtaler, gruppediskusjoner, øvelser og oppgaveløsning har man etter hvert fått frem mange trekk ved den siemenske bedriftskultur - og forslag til hvordan man kan legge forholdene bedre til rette for mobilitet i jobben og dynamikk i firmaet.

Blant de elementer som har kommet frem i denne sammenheng, vil vi spesielt nevne:

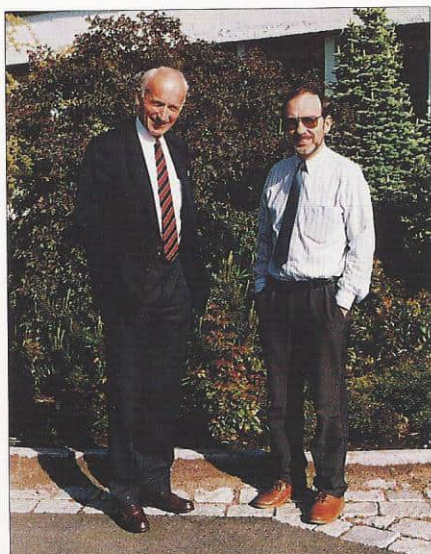
- tvungen jobbrotasjon
- økte krav til ledere
- åremålsstillinger (ledere må kunne flyttes på!)
- aktiv personalplanlegging (med feedback!)

Gjennomføringsfasen gjenstår

Ved avslutningen av denne første gjennomkjøring av LU580 står man derfor igjen med to gevinster - avklaring av egen situasjon og forslag til organisasjonsutvikling i retning av en mer dynamisk personalpolitikk.

Deltagerne forventer nå at bedriften følger opp de praktiske ordninger som er en forutsetning for at endringene skal kunne gjennomføres.

Første fase er tilbakelagt, deltagerne har kommet i en dialog med bedriften som ellers neppe ville ha kommet igang. Om et års tid vil vi spørre disse pionerene hvordan gjennomføringen av planene har løpt av - en spennende eksamen både for firmaet og for den enkelte deltaker!

Erfaringer fra andre bedrifter er en naturlig og nødvendig kilde til ideer i vårt eget arbeid. Slike bidrag fikk vi bl.a. fra kurslederen Pat Joynt (t.h.) og fra tidligere personalsjef i Esso, Johan Magnussen.

Sentralavd. Marketings viktigste oppgave: Ytterligere høyne vår firmaprofil

Tekst: Per Buer

- På terskelen til 90-årene står vi midt oppe i vanskelige, delvis krisebetonte tider i vårt land. Årene som kommer stiller oss overfor mange utfordringer. Vi ser at vårt moderselskap Siemens AG gjennomfører en fullstendig omorganisering, fordi det er viktig å møte de nye markedsforhold med størst mulig kundenærhet. De samme problemstillinger er like viktige for oss. Dannelsen av Sentralavdeling Marketing er en del av våre anstrengelser for å samle og bedre disponere våre ressurser innen reklame, informasjon, strategisk planlegging og markedsundersøkelser, sier avdelingens nye leder Arne Nesheim til Siemens Intern.

• Hva blir avdelingens viktigste oppgave?

- Det blir å bidra til å høyne firmaets profil i markedet. Vi har på forhånd et godt omdømme hos våre kunder og hos viktige beslutningstagere - dette har vi målt. Men det er et ønske at folk blir enda bedre kjent med oss og får skikkelig tak i hva vi står for. Vi skal derfor i høst gå ut med en reklamekampanje som på en engasjerende måte forteller om hva Siemens er og hva vi driver med. Kampanjen vil starte i oktober og vare et par måneder, og den vil etterhvert bli overlappet av en spesiell kampanje for Siemens som leverandør av digitale offentlige telefonsentraler. Sistnevnte kampanje vil hovedsakelig gå i fagpressen, mens firmakampanjen vil gå i dagspressen. Vi regner med at disse kampanjer vil ha stor virkning for vårt image i våre primære målgrupper, men selvsagt også blant egne ansatte. Vi har også andre kampanjer for våre produkter og systemer under forberedelse.

• Hva står ellers på menyen for å fortelle markedet om Siemens?

- Vi vil gå inn for en økt aktivitet mot masse- og fagmedia, med flere pressemeldinger, artikler og intervjuer. Det er viktig at vi holder oss godt synlig i media-landskapet! Her trenger vi forøvrig økt tilfang av produkt- og forretningsnytt fra avdelingene i Siemens. Vi holder ellers på å utarbeide en ny firmabrosjyre på grunnlag av firmakampanjen, og dertil kommer en engelskspråklig brosjyre, "Siemens in Norway". Utover dette er det flere nye brosjyrer på gang, bl.a. for Seksjon Tele i forbindelse med telefonsentraltilbudet. Det kan nevnes at vi har slått sammen firmapublikasjonene SiNews og Signaler. Vi mener å ha fått frem et firmabilde som gir et bredt og godt bilde av produkt- og forretningsnyhetene i Siemens A/S. Bladet er primært eksternt-orientert, men vi mener også at våre egne ansatte vil ha interesse av å følge med i "Nye SiNews".

• Men avdelingen skal altså fortsatt være en sentralavdeling. Ville det ikke være naturlig å desentralisere virksomheten?

- Dette er et spørsmål som har vært meget inngående vurdert, og konklusjonen hos ledelsen er at det beste er å holde på et effektivt og slagkraftig kjernemiljø hvor kompetansen sikres og hvor ressursene lettere kan samles og disponeres. Men samtidig er det viktig at vi får god kontakt med linjeledelse i seksjoner/regioner - og de med oss. Vi har allerede begynt å legge opp rutiner for dette. Jeg kan nevne at reklameavdelingen vil ha en fast dag i Trondheim annenhver uke, og det samme ønsker vi i Bergen, om ikke så hyppig. Likeledes ønsker vi gjerne at avdelingens folk innbys til seksjons- og regionsmøter, avdelingsledermøter, o.l. Hensikten er å bedre kontakten, få og gi impulser.

• Du sa innledningsvis at vi står overfor store oppgaver og utfordringer i årene som kommer, noe som krever en klar og positiv profil for vårt firma hos viktige beslutningstagere i Norge. Kan du nevne noen av disse oppgaver?

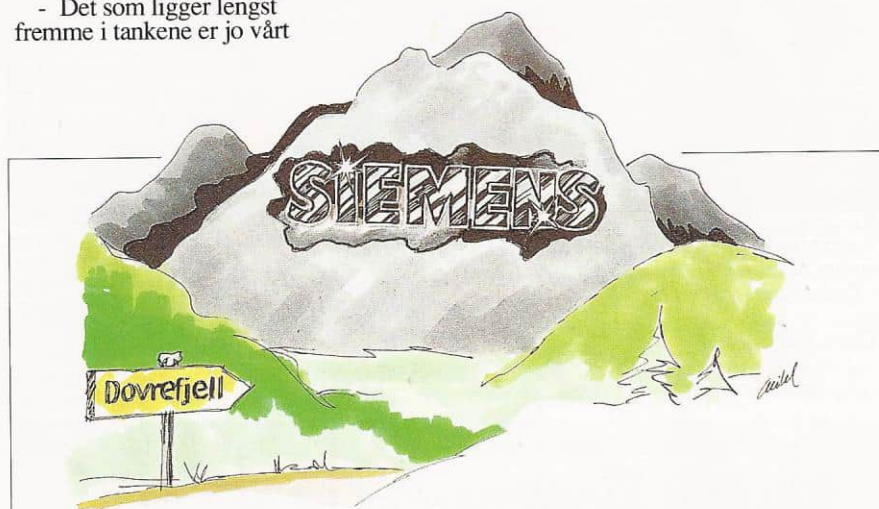
- Det som ligger lengst fremme i tankene er jo vårt

anbud på de offentlige digitale telefonsentraler, med en ramme som vel overgår hva Siemens noengang har vært med på før i vårt land.

Så har vi byggingen av vår nye hovedflyplass, vinter-OL på Lillehammer og alt det fører med seg, samt et industrimarked med stort investeringspotensiale, ikke minst på automatiseringssiden. Veiene skal utbygges med tunneler og bomstasjoner. Det er planer om et nytt Rikshospital i Oslo. Forsvaret har store investeringsplaner. Kanskje blir det gasskraftverk og nye destruksjonsanlegg for avfall. Generelt vil miljøteknologiske produkter og anlegg få økende betydning.

Innen offshore vil det være store utfordringer - ihvertfall til midten av 1990-årene. I det hele tatt - 90-årene tyder på ny vekst i vårt land. Vi merker allerede at optimismen forsiktig begynner å gjøre seg gjeldende igjen. Vi er kanskje på vei opp fra bunnen!

Det gjelder å brette opp ermene og gjøre seg rede til å ta fatt. For Siemens skal være med!

Stadig sterkt Siemens-image

- Like solid som Dovrefjell! konstaterte Siemens Intern - litt ubeskjeden? - om Siemens-image etter profilundersøkelsen i 1986.

I dag - etter en ny måling - kan vi bare holde fast på karakteristikken. Vårt firma er kjent i Norge helt på høyde med andre ledende industri- og handelsbedrifter. Vi har det beste produkt-image sammenlignet med våre konkurrenter. Vi er blant de beste i basis-image og som arbeidsgiver. Og vi scorer mest hos politikere og embedsmenn i forhold til våre konkurrenter.

Det er opinionsledere som er valgt ut i meningsmålingen denne gang - næringslivsledere, politikere og pressefolk o.l. Ved undersøkelsen i 1986 var det våre kundegrupper som ble utspurt. Et av resultatene dengang var at politikere, pressefolk og andre opinionsledere kjente oss for dårlig. Dette har tydeligvis bedret seg i mellomtiden.

Profilundersøkelser er verdifulle fordi de kan gi beskjed om hvor det svikter i vår kontakt med kunder og omverdenen. Og det er jo dette som er det store og viktige for oss - kundenærhet!

Nytt MPS-system til Oslo og Trondheim

Tekst: Tove Løhne
Foto: Tor-Odd Vist

Det nye material- og produksjonsstyringssystemet EBO overtar etter ISI i løpet av kommende år. Systemet er kjøpt inn av Elektronikkfabrikken S/O og Sterkstrømfabrikken S/T. Elektronikkfabrikken tar sitt i bruk i løpet av høsten '89. Systemet i Sterkstrømfabrikken gjennomgår mer omfattende endringer og kommer i drift våren '90. Siemens Intern har snakket med Geir Petersen. Han er systemansvarlig for EBO i Trondheim, samtidig som han har inngående kjennskap til ISI.

Moderne teknologi.

- ISI fungerer godt og er et system brukerne etterhvert har blitt godt kjent med. Hvorfor skal det erstattes av EBO?

- Hovedårsaken er at ISI ikke lenger blir supportert fra S/Tyskland. Dette innebærer bl.a. at systemet ikke blir tilpasset nye versjoner av BS2000. EBO representerer en mere moderne teknologi og består av flere adskilte moduler. Dermed kan vi kjøpe bare de delene/funksjonene i systemet som vi har bruk for. EBO finnes både for BS2000 og Sinix. Dette gjør at vi kan kjøre EBO på ulike typer maskiner, både stormaskin, minimaskin og PC.

Leverandørnærhet.

- Nærhet til leverandør spilte også inn ved valget av EBO. Systemet leveres av Siemens AB i Sverige. En rekke konsulentfirmaer i Sverige understøtter EBO på en bra måte, men hovedekspertisen finnes i Tyskland/Hannover.

Flere funksjoner

EBO vil foruten alle ISI's materialstyringsfunksjoner også håndtere produk-

Her er hele prosjektgruppen for EBO, S/T samlet. Fra venstre: Ruth Mürer (systemeier), Per Bye, Odd Brautaset (prosjektleder), Geir Petersen (systemansvarlig) og Jon Bjørnar Lervik.

sjonsstyring. I ISI har en kun oversikt over de materialer som flyter til og fra fabrikken. EBO kan i tillegg holde oversikt over materialflyten i fabrikken. På grunnlag av ordren kan det automatisk utarbeides arbeidsunderlag. EBO kan kobles opp mot f.eks. CAD-systemer (Computer Aided Design) på PC, deriblant SIGGRAPH. Dette gjør fabrikken bedre istand til å møte CIM-utfordringen (Computer Integrated Manufacturing), spesielt mot anlegg. Innføringen av EBO vil også styrke områdene innkjøp, salg og system-administrasjon.

Brukerkontakter

- EBO blir i større grad enn ISI et brukerstyrt system. Det blir flere menyer og en enklere dialogform, bl.a. kan brukerne selv ta ut de listene de ønsker. Systemet er godt utrustet med analyse- og spørremuligheter via skjerm, sier Petersen.

- Med hensyn til brukerstøtte vil vi opprette brukerkontakter. Dette gjorde vi i forbindelse med ISI og ordningen fungerte svært godt. Hvert systemområde i EBO vil få sin brukerkontakt. Brukerkontaktene vil måtte opparbeide god system-kunnskap. De vil være opptatt av å få systemet så godt som mulig innenfor sitt arbeidsområde. Brukerkontaktene blir koordinert av systemeiere.

Systemeiere

- Hva vil det nye systemet koste og hvem betaler?

- Selve programvaren koster 1.1 mill. kroner tilsammen for begge fabrikkene. I tillegg kommer tilpasningene som for Sterkstrømfabrikken vil si ca. 2 årsverk. Det er systemeierne som dekker alle kostnadene. I dette tilfeller vil det si Aage Tangen, S/O og Ruth Mürer, S/T.

- Begrepet systemeier er relativt nytt i Siemens. Kort sagt er det den personen som er økonomisk ansvarlig for systemet og alle data som er lagret der. EDB skal undersøke viktige funksjoner i firmaet og det er naturlig at ansvarlig for funksjonen også blir ansvarlig for det EDB-systemet som understøtter denne, avslutter Geir Petersen.

300.000 Siemens-PC'er til Sovjet

Siemens AG har undertegnet en kontrakt med to sovjetiske institusjoner, som innebærer leveranser av 300.000 PC/AT-maskiner med 40 Megabyte harddisk innen 1991.

De sovjetiske mottagere av leveransen er Ministeriet for høyere og videregående utdanning, og Elektrofabrikantforeningen Orbita.

Kontrakten representerer en verdi på 900 millioner dollar og ble forhandlet gjennom det finske handelskonsultentselskapet Asumer Oy. I følge Dataquest er det i dag rundt 500.000 mikromaskiner i Sovjetsamveldet, hvorav 164.000 IBM-kompatible. 75.000 av disse er produsert i Sovjet eller et annet østblokkland.

Avtalen med Siemens innebærer at noen av komponentene til Siemens-PC'ene etterhvert skal produseres i Sovjet. Den innebærer videre skoleing av sovjetiske borgere.

Sovjetiske målsettinger går ut på å doble antallet mikromaskiner innen 1990 og ha en installert base på 28 millioner PC'er innen år 2000.

Siemens-avtalen er den største av tilsammen 18 "joint ventures" som tar sikte på å levere PC'er til Sovjet. Disse avtalene skal involvere selskaper i Vest-Tyskland, Luxembourg, Finland, Norge, Frankrike, Storbritannia og USA.

(Datatid, 8/89.)

Nå har datateknikken erobret Siemens Intern også!

Tekst og foto: Espen Nordhagen

Det nummeret av Siemens Intern du sitter med i hånden nå er produsert i sin helhet ved hjelp av datateknologi. Den gamle metoden med klipping og liming av "flak" (papirmanuskripter) er mer eller mindre en saga blott. Vi lager nå Siemens Intern ved hjelp av bits og bytes.

Disketter, takk!

Som journalist i Siemens Intern merker man ikke forandringen i større grad. Man har istedet for skrivemaskin, fått en IBM-kompatibel Siemens PC på pulten. Stoffet innhentes og forfattes på samme måte, og redaktøren kan fremdeles gjøre sine inngrep i "åndsverket" ved hjelp av den berømte rødblyanten. Han får nemlig en printerutskrift av alle filer (les: skriftstykker) som skal med i Siemens Intern. Retelsene/tilføyelsene/strykningene foretas på "skjerm" av redaksjonssekretæren, som også puncher inn stoff som ikke er ankommet redaksjonen i tidsmessig format, nemlig på diskett. (Det arbeides for tiden med å overføre stoff med telefonlinjen via modem).

På denne måten legges grunnlaget for den videre databaserte behandling av stoffet.

Data betyr produktivitet

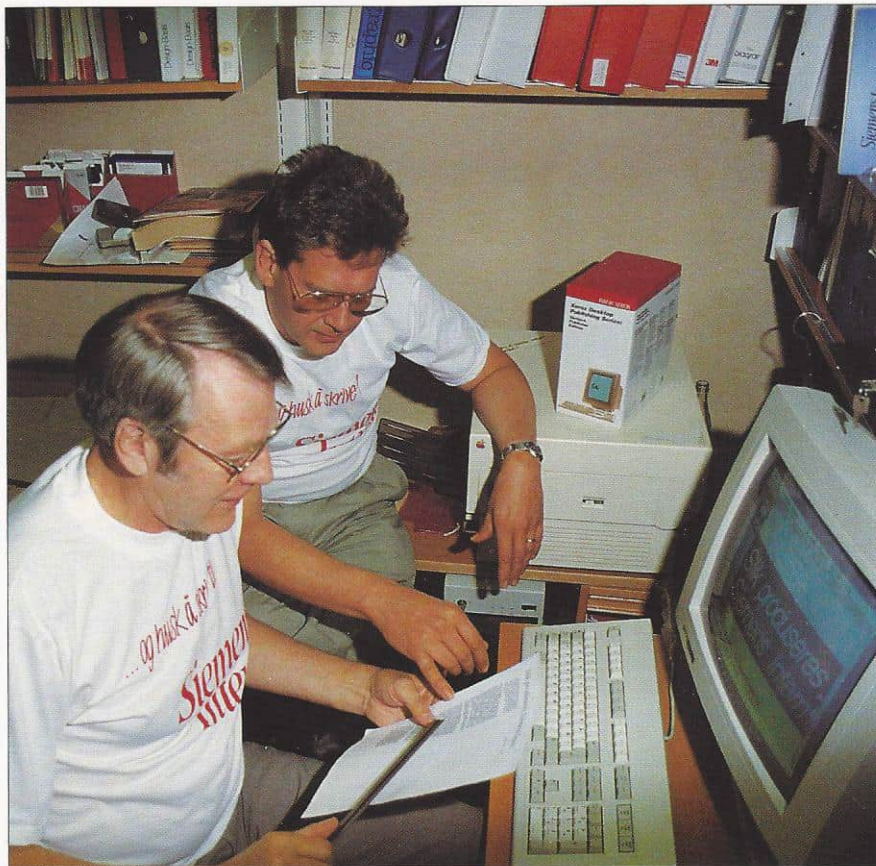
Vi sender så diskettene med stoff til Leif Fiskaa, Grafisk Service, Infosentret - en viktig avdeling for mange som skal ha "begått noe" på trykk. Vi kan nevne opplæringsavdelingen, reklameavdelingen, redaksjonsmiljøene bl. mange andre.

Vi i Siemens Intern har et langt og vel utprøvet samarbeid med Leif Fiskaa, (Art Director og Grafisk designer) og det er han som har ivret for mer databaserte arbeidsrutiner. Rutiner som nå for alvor begynner å bære produktivitetsfrukter på flere områder.

For alle som ikke vet det: Arbeidet i en redaksjon like oppunder deadline er en heller kaotisk affære. Manusflak med manuskripter, første, andre og tredje spaltekorrektur, og bilder som må bestilles hos en litografisk produsent utenfor huset - i riktig størrelse. Alt dette flyter gjennom redaksjonen i løpet av noen hektiske dager. Typografiske termer som cicero og punkter er mer eller mindre falt bort - her går det på måleenheter som alle forstår. Til og med en datamaskin.

Variasjon

Hvordan sidene til slutt skal se ut, bestemmes i redaksjonsmøte hvor Leif Fiskaa er med. Størrelse på overskrifter, størrelse på bilder, hvilke skrifttyper, rammer rundt bilder, fargedekk på enkelte sideavsnitt (raster) og utfallende bilder, eller dyptese (konturbeskårede) bilder. Alt dette er ting vi kan bruke for å variere utse-

Leif Fiskaa (foran) og Gernot Wullstein "brekker om" en Siemens Intern-side på dataskjermen. Wullstein er en uvurderlig ressurs for Grafisk Service, med sine kunnskaper i data. Han arbeider til daglig på EDB-drift, og har engasjert seg i Grafisk Service's omlegging til henimot fullstendig datamaskinbasert produksjon. Legg forøvrig merke til at både Leif og Gernot har tatt på seg Siemens-Intern-trøya. Det er en trøye man lett kan bli varm i.

-Siemens Intern er et veldig interessant produkt å jobbe med, sier de to. -Og fremtiden for dette fagområdet er også spennende. Mange oppgaver som i dag blir gjort på trykkeri, repro- og litografiske anstalter vil kunne gjøres internt slik at kostnadene til slike ting kan kuttes maksimalt, sier Leif Fiskaa. Data er fremtiden - også her.

endet på en Siemens Intern-side. Dette er selvsagt viktig for å gjøre Siemens Intern til det gode produktet vi mener at det er, og som våre lesere har krav på.

Sideombrekning på skjerm

Leif Fiskaa tar med seg redaksjonens lay-out (sideoppsett) opp til sin datamaskin. Siden alt stoff nå ligger på diskett, er det en relativt "enkel sak" for ham å hente opp stoffet og legge det inn i et sideombrekningsprogram. Leif bruker Ventura, et system som vi er meget fornøyd med. Alle skrifttyper- og størrelser har han definert på forhånd, slik at det "bare" er å passe inn bilder, bestemme ingresser og headinger, samt legge inn billedtekster.

Så kjøres den ferdige side ut på laser-skriver og returneres til oss i redaksjonen for siste korrektur. Endringene blir gjort og enda en Siemens Intern-side er ferdig.

Fra diskett til ferdig produkt

Når vi så nærmer oss det sideantallet vi har bestemt oss for er tiden inne for å tilkalle satsprodusenten.

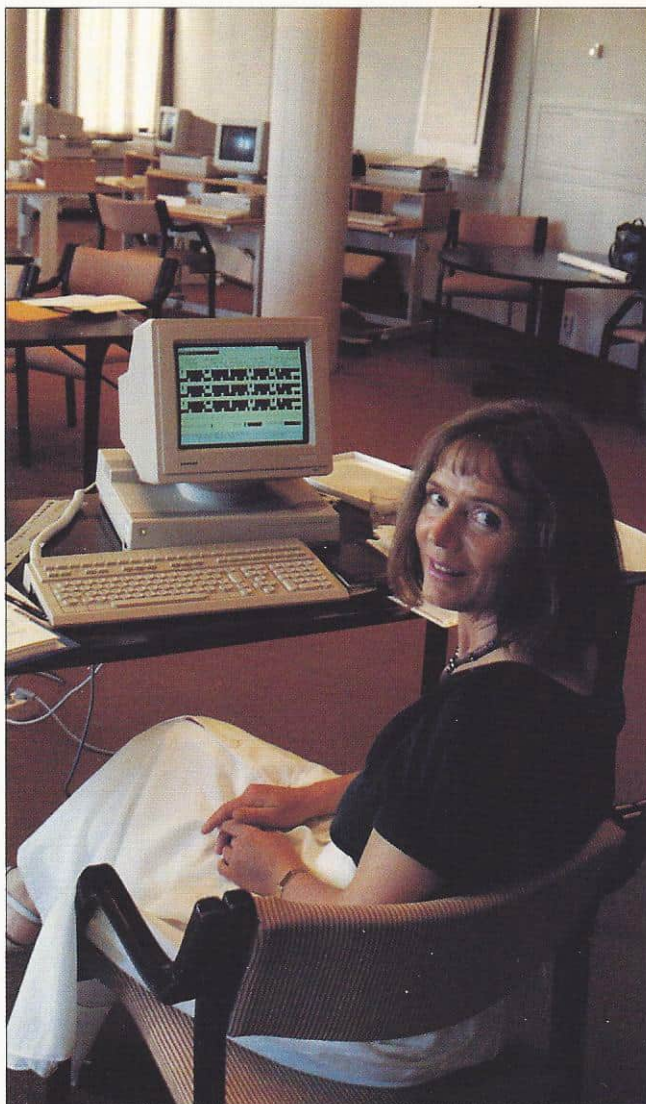
Leifs databaserte sideombrekning gjør jobben lett. Vedkommende får diskettene og kjører ut sidene i fotosats. Disse sidene leveres trykkeriet sammen med bildene, som i mellomtiden er separert til såkalte "filmsett".

Trykkeriet leverer etter et par dager noe som blir kalt en "blå kopi". Dette er et prøvetrykk av det ferdige resultat - kun i blått. Dette trykket er absolutt siste sjanse til å foreta endringer og rettelser.

Prøvetrykket returneres til trykker som foretar eventuelle rettelser, og Siemens Intern går i trykken.

Resultatet? Ja, det sitter du jo med i hånden akkurat nå.

Vakkert?

Ikke flere tunge løft for Brigitte

Brigitte Heitmann har det herlig i det nye PC-demonstrasjonsrommet i Forum-bygget på Linderud. Ingen tilfeldighet at vi har avbildet nettopp henne. Brigitte er nemlig litt av et "data-orakel" her på Linderud. Har du problemer med maskinvaren eller programmet - vel, gå til Brigitte og bli klok. Hun er spesialist på Word Perfect-program. Og siden dette er et av de mest utbredte tekstbehandlingsprogrammene, så har hun til enhver tid nok å henge fingrene i.

Demo-rommet - eller PC-rommet som F36 er blitt hetende, er forøvrig opplæringsavdelingens Trygve Gundersen mester for, og Siemens' data lærere er ham meget takknemlige. De har ventet på dette undervisningslokalet i lengre tid.

Glemte er tiden da de lånte PC'er og skrivere i kursdeltagernes avdelinger, slepte og bar for å rigge opp et kursrom for en el-

ler to dager. I de dager stod de der utslitte, med vondt rygg. Undervisningen var også vanskelig med et sammensurium av utstyr og to personer ved hver PC. Etter kursslutt kom de tunge løft igjen.

I dag står det ni splittetnye Siemens-PC'er med tilhørende skrivere (Siemens PT-88 S) og venter på kursdeltagere til våre første PC-kurs.

- Jeg gleder meg til å holde mine kurs her, sier Brigitte, og kaster et varmt blikk utover et klasserom som dessverre ikke var ordnet til ære for fotografen, men bilde ble det - uryddig eller ikke.

- Vi kursledere har drømt om et slikt rom lenge, sier hun. - Nå kan vi tilby PC-kurs også til våre kunder. Demorommet er også glimrende reklame for Siemens-utstyr, mener Brigitte Heitmann.

I farten...

Montør Rune Fjordholm (bak rattet) er "vår mann i Gildeskål". Her sammen med Per Gårdseth, Siemens Bodø.

Vår mann i Gildeskål

I Gildeskål i Nordland har Siemens bra med oppdrag - et riktig stort var installasjonen ved Nygårdssjøen skole. Montør Rune Fjordholm utgjør vår faste avdeling i Gildeskål. Han farter rundt

med sin Siemens-bil og har hendene fulle, forteller han til Siemens Intern. Gildeskålavdelingen sorterer under vårt Bodø-kontor, og ingeniør Per Gårdseth ved Siemens A/S i Bodø frykter ikke fremtiden for vår mann i Gildeskål. Det er stadig oppdrag og forespørsler, både for service og nyinstallasjoner.

Siemens fotball gjorde god figur

Vi har - om noe forsinket - mottatt meldingen om at Siemens Oslos bedriftslag i fotball gjorde en meget god figur i Siemens nordiske cup i Helsingfors, Finland. De vant riktignok ikke men havnet på en hederlig annenplass, med knappet mulig margin til vinneren. Svenskene vant nemlig på bedre målfor-

skjell. Siemens Intern gratulerer laget som bestod av:

(Foran f.v.): Frode Gaare, Jørn Kristoffersen, Finn Eide, Bjørn Ola Normann, Stein Brandeggen, Svein Jørgensen.

Bak (f.v.): Morten Olsen, Frank Jordskogen, Kaj Varly, Einar Midtun, Rune Frankmoen, Pål Henning Berg og Stein Erik Hopland.

Lagleder for dette laget var Roy Hammer. Han er ikke med på bildet siden han stod bak kameraet.

Setter sin ære i jobben

Mohammad Hanif (25), opprinnelig fra Pakistan, setter sin ære i å holde våre gulv gullende rene. På Linderud har ISS tatt over mesteparten av renholdet, og Mohammad er ansatt i ISS, og har vært det i ca. et halvt år. Han opplyser at han er gift og forsørger familien med sin gulvvask. Renholdsbetjentene har sine områder som de har ansvaret for å holde rene, og Mohammads område er kjellergangene i Forum og Kontorbygget.

Han er ikke den eneste av våre nye landsmenn som jobber med renholdet her på Linderud. Det er en to - tre til, som alle utgjør et hyggelig innslag i vår hverdag - og bidrar til et fargerikt fellesskap.

Han rakk lunchen!

Populær minibank på Sluppen

For ca. et år siden plasserte Fokus bank en minibank i høybygget på Sluppen.

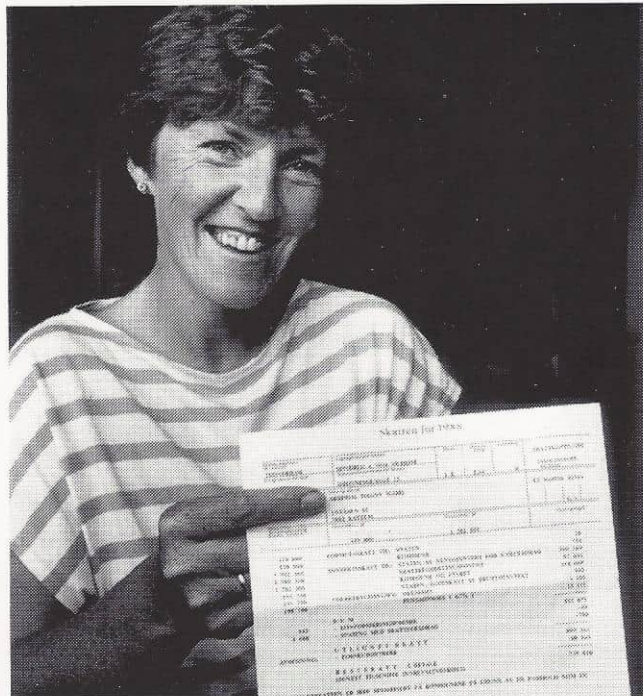
Siemens Intern undres på om dette er god økonomi for firmaet?

- Ja, sier Gunnar Husby, vi har allerede tjent inn en stilling på kassakontoret. Minstekravet for å leie en minibank er 400 uttak i måneden og vi ligger i snitt på ca. 1200 uttak, så her går det bra.

Så bruk minibanken! Alle uttak er omkostningsfrie i arbeidstida, uansett bankforbindelse.

Tormod Bakken synes det er praktisk med Minibank på Sluppen og bruker den gjerne.

Skattesjokk for Siemens-økonom: 700 tusen i restskatt

En restskatt på 739 416 kroner og en lønnskontosaldo på 960 mill. kroner er hva Dagny Skrødal har fått beskjed om i løpet av august.

- Jeg ble helt stum da jeg mottok ligningsoppjøret. Jeg har ikke annen inntekt enn lønnen på Siemens, men i følge skattesedelen skulle jeg ha en nettoinntekt på 1.7 millioner. I begynnelsen trodde jeg det var en kommafeil og jeg har ennå ikke fått noen fullgod forklaring fra ligningskontoret på hvordan noe slikt kan skje. Neste år håper jeg å slippe å komme på kontoret og se inntektstoppen med mitt navn uthevet med gult, skjønt jeg kan jo ikke la være å se det komiske i situasjonen.

Den siste måneden har medført flere økonomiske forviklinger for Dagny. En ettermiddag da hun brukte minibanken fikk hun opplyst at saldoen på kontoen var 960 millioner kroner. Med en

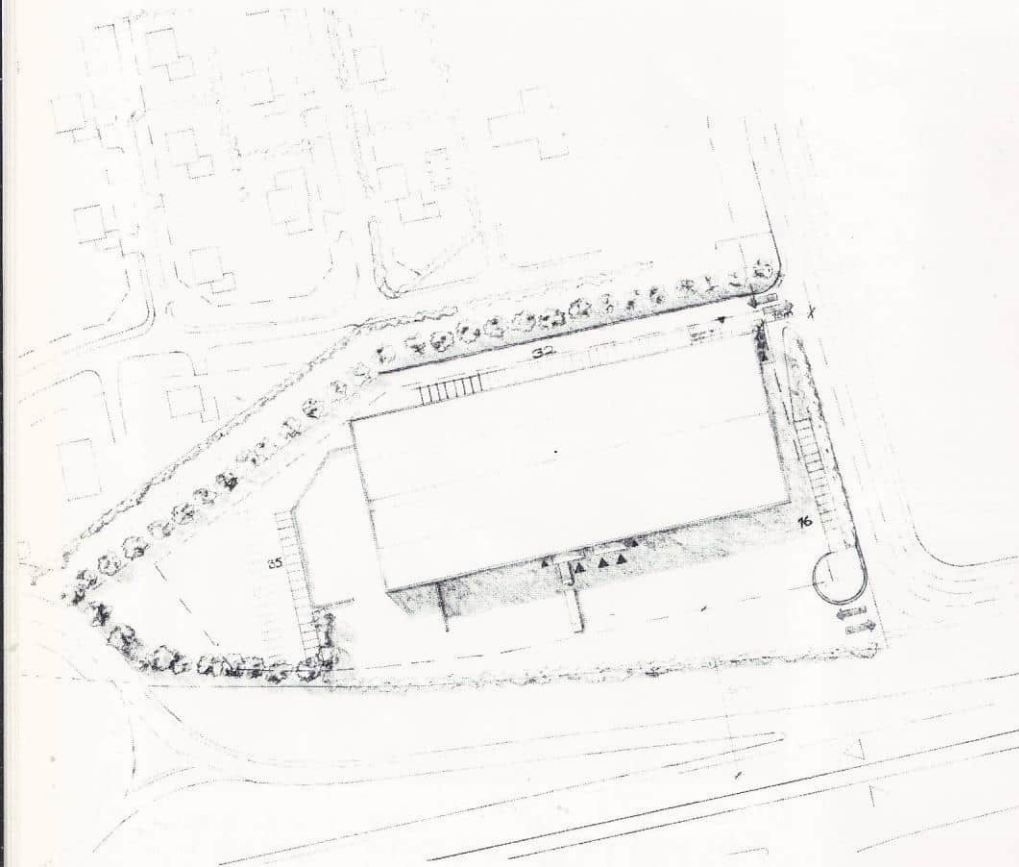
uttaksgrense på 4500 kroner kunne hun imidlertid ikke hente ut millionene.

- Jeg ble jo ganske forbauset, siden jeg visste med meg selv at kontoen var heller slunken etter ferien. Banken forklarte hendelsen med at de akkurat da holdt på med optelling. Neste gang jeg brukte kortet var (dessverre) alt som normalt.

Gjensynsglede etter 14 år

Det er alltid hyggelig med fornøyde kunder og det er alltid hyggelig å få komme tilbake til kundene ved senere anledninger. Spesielt denne gang! Da vi i 1975 installerte et bolighus i Leirfjord Kommune, kom vår monør Trygve Berg-Olsen til å legge igjen en kniv. Da kniven ble savnet, visste ikke eieren hvor den var igjenglemt. I august 1989 skulle huset ominnredes. Vegger ble revet og installasjonen demontert. Under riving av en vegg kom den forsvundne kniven til syne. Siemens var engasjert i oppdraget denne gangen også, med samme monør som sist. Gjensynet mellom kniven og eieren sies å ha vært hjertelig!

Siemens vil få et større og mer effektivt lager på Kløfta

Slik vil Siemens-lageret komme til å ligge mellom boligfeltet Vestre Skibakk og E6. I Ullensaker herredstyes siste møte ble byggingen vedtatt med 34 mot 11 stemmer. - Det ble bl.a. pekt på at bygget vil bli en meget effektiv støyskjerm mellom bebyggelsen og motorveien, noe som vil bedre boforholdene betydelig.

Tekst og foto: Espen Nordhagen

Siemens' nye lager på Kløfta, fire mil nord for hovedstaden vil bli et moderne lagerbygg med vesentlig bedre plass enn vårt nåværende lager. Beliggenheten er heller ikke av de verste, mener våre reklamefolk. Lageret skal nemlig ligge på vestre Skibakk, umiddelbart i nærheten av motorveien (E6). Siemensnavnet vil synes meget godt når man første arbeidsdag etter påske 1990 tar lageret i bruk. Trygve Young, logistikk- (materialadministrasjons-) sjef, lover våre kunder at det ikke vil slå negativt ut for noen parter at Siemens nå legger hovedlageret sitt til Kløfta.

Under ett tak

- Viktigst er det at vi nå får alle lagerfunksjonene våre samlet under ett tak, sier Young. - I tillegg kommer det faktum at lageret på Linderud frigjøres til alminnelige

kontorfunksjoner, noe det har vært et skrikende behov for i lengre tid.

- Tiden det tar å kjøre motorveien fra Kløfta til Oslo, blir omtrent den samme som å komme seg til og fra anlegget på Linderud, samt å losse og lesse på vårt nåværende trange lagerområde.

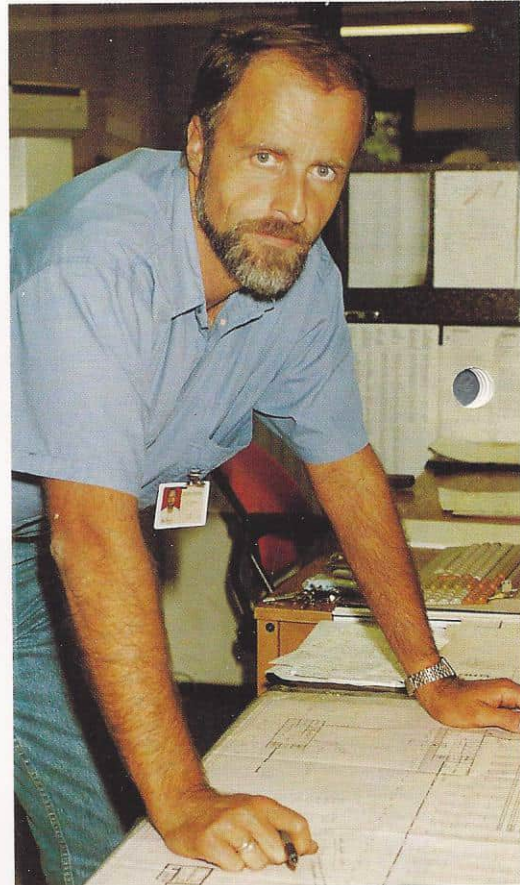
- På Kløfta vil vi få plass til å ta imot 24 meter lange trailere, noe vi bare kan drømme om med utearealet vi har på Linderud, sier Young.

Kranlager

I erstatning for de ca. 4500 kvadratmeter som nå blir kontorer, vil vi få 6000 kvadratmeter med nesten dobbelt så stor takhøyde. Dette er av vesentlig betydning, fordi moderne lagerbygg benytter all tilgjengelig plass - også i høyden.

- Løsningen vi har gått inn for, er et såkalt "kranlager", forteller Trygve Young. - Små mobile kraner skal hente varene fra reolene, slik at plassen utnyttes maksimalt.

- Alt utstyr på det gamle lageret (reoler, trucker, etc.) vil bli solgt "på rot". In-

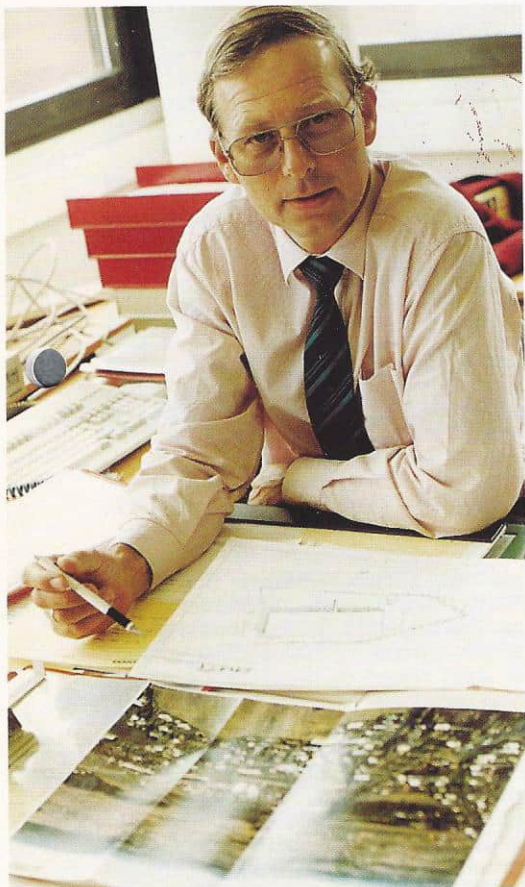
Driftssjef Bent Edvardsen (t.v.) og Logistikk-sjef Trygve Young ser frem til at vi nå skal få et nytt og vesentlig større og mer moderne lager på Kløfta. - Våre kunder skal ikke bli skadelidende p.g.a. flyttingen. De vil tvertom få merke at vi blir mer effektive, fremholder Young. - Vi oppretter et transittlager i Oslo, slik at kunder i hovedstadsområdet fremdeles kan hente direkte fra lager.

vesteringene i nytt utstyr, samt flyttekostnader vil etter våre beregninger beløpe seg til ca. 8,5 mill. kr.

Sårende debatt

Nå kan det ikke stikkes under en stol at det har vært en del kontroverser i forbindelse med vårt nye lager på Kløfta. Beboerne på vestre Skibakk har satt seg imot byggingen av lageret, og alt skyts har, såvidt vi har fått se, rettet seg imot Siemens.

Dette er en aldri så liten skivebom. Siemens er hverken byggherre eller eier av det omtalte bygget. Vi leier det av Håkon Solberg a/s, mens Fagbygg a/s står for byggingen. Det er heller ikke vårt firma som har bestemt at dette området skal benyttes til næringspark. Slike ting er det som kjent kommunen som tar seg av. Protestene fra lokalbefolkningen har ikke ført

frem, og Siemens har dessverre kommet i et ufortjent uheldig lys på grunn av dette. Det sier litt om debattens edruelighetsnivå og enkelte journalisters sans for fakta, når man kan lese som overskrift i en lokalavis at beboerne "voldtas av tysk storkapital".

- Vi voldtar ingen, sier driftssjef **Bent Edvardsen** på Hovedlageret på Linderud. Han opplever den opphetede, og tildels avsporede debatten som sårende. Han er nemlig sjef for de av våre ansatte som etter påsken 1990 vil få sin arbeidsplass på Kløfta.

Rendyrkede kundefunksjoner

- Vi på lageret er skikkelig "giret" på å yte våre kunder en best mulig service når vi flytter inn på Kløfta. Vi har her på Linderud blitt tillagt en rekke oppgaver som ikke er relatert til kunder. Vi hjelper bl.a. til med pakking og forsendelser for avdelinger her på "huset".

- Vi får nå anledning til å rendyrke våre kunderrettede funksjoner, sier Edvardsen. - Ny teknikk vil gjøre vårt nye lager til et effektivt og kunderettet bygg. Avstanden til Oslo vil ikke spille noen større rolle, fremholder han.

SIEMENS

Personsikkerhet ved el-installasjoner

Vernetjenesten

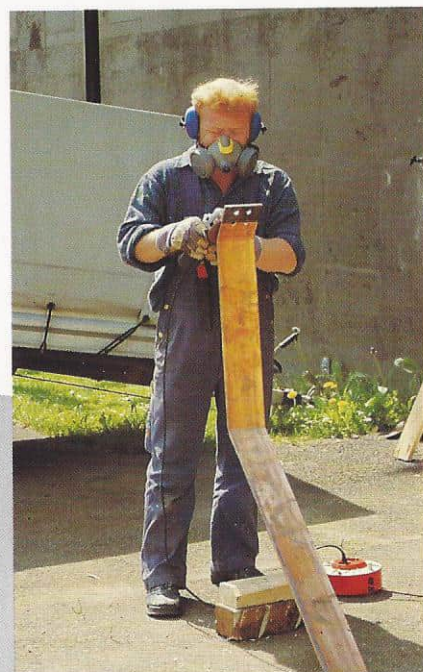
Sikrere arbeidsdag på anlegg

På ethvert anlegg, stort eller lite, skal vernearbeidet være en del av arbeidsdagen. Kundene vil også ha en dokumentasjon på hvordan vi håndterer verne- og sikkerhetsarbeid på deres anleggsplass.

- Dette er kort og godt begrunnelsen for hvorfor vi har gitt ut *Personsikkerhet ved el-installasjoner*, sier verneleder Tore Sehm i S/T.

- Et uhell kan få store konsekvenser, og i vernesammenheng er det Siemens selv som er ansvarlig for egne arbeidstagere ute på anlegget.

Det er første gang Siemens i Norge lager en slik bok om personsikkerhet. Den

omfatter langt mer enn hva som direkte har med elektrisk installasjon å gjøre. Men alt berører elektrikerens hverdag.

Farlig anlegg og anlegg i drift heter et av de 16 avsnittene. *Transport, løfting og løfteredskap* et annet.

Trykkprøving, Sikkerhetsopplæring og Brannvern er alle nødvendige områder å vite noe om for en anleggsmann/kvinne.

Boken er blitt til i et samarbeide mellom verne- og montasjefolkene og Grafisk Service, Infosentret. Slik skal det være!

Og de som jobber med anlegg må kvittere for å ha tatt imot boken. Primært for å ha en oversikt over hvem som har den, og videre for at det ved kurs, oppstartmøter o.l. bevisst kan vises til boken.

Personsikkerhet ved el-installasjoner er en nødvendig bok for alle som jobber i anleggssammenheng.

KNM "Ula" er i sjøen - nye marineprosjekter dukker opp

Det nye mineryddingsfartøyet - foreløpig i modelltanken

Av Reidar Bøen, S/B

Som kjent ble første båt av ULA-klassen sjøsatt i Emden 2. august 1988, omtrent samtidig som Siemens Bergen startet idriftsettelsen av sin første styrepult. Idriftsettelsen ble avsluttet etter ca. 85 manneuker i h.t. Thyssen Nordseewerkes terminplan.

Igangkjøringsteamet med god støtte fra de gjenværende prosjektmedarbeidere i Bergen, har taklet de nye og uvante utfordringer glimrende, noe som har ført til få tekniske problemer og et tilfredsstillende resultat.

Man kan derfor trygt si at Siemens har medvirket til at dåp og kommandoheis kunne gjennomføres som planlagt for første båt av ULA-klassen i Emden 27. april i år.

Fru admiral Ingrid Grimstvedt ga båten navnet "KNM ULA" samtidig som orlogskaptein Øivin Larsen fikk den store ære å overta båten og sette den i tjeneste for den Kongelige Norske Marine. "KNM ULA" gjennomgår nå en "Sea Acceptance Test" (SAT) og tilbakemeldingene hittil er positive. Så langt ULA-klassen...

Nye prosjekter

Nye marineprosjekter med nye utfordringer og muligheter er under oppseiling. Det mest nærliggende er for tiden P 6084 - nye mineryddingsfartøyer.

Det skal her bygges 10 luftputekatamaraner til en samlet kontraktssum på 2,2 milliarder kroner. Kun to verftsgrupperinger konkurrerer om byggingen av båtene. Disse er:

- Samarbeidsgruppen fra Vestlandet bestående av Mjøllem & Karlsen, Brødrene Aa og Ulstein Hatlø.
- Båtservice Marine, Mandal.

Siemens Bergen tilbyr likelydende til begge grupper.

Nytt fartøykonsept

Det nye fartøykonseptet er en kombinasjon av et luftputefartøy og en katamaran. De bygges i glassfiberarmert polyester etter et såkalt "sandwich"-prinsipp. Dette medfører bl.a. lavere kostnader og lettere skrog som sammen med luftputen gjør at fartøyet stikker svært grunt, og er mindre utsatt i forbindelse med krigføring under vann. Det valgte byggematerialet gjør imidlertid båtene gjennomslittige når det gjelder EMI (Elektromagnetisk Interferens: Uønskede elektromagnetiske forstyrrelser.)

Båtservice Marine har i denne forbindelse fått i oppdrag av Sjøforsvarets Forsyningskommando (SFK) å bygge en testmodul for å kunne iverksette de nødvendige tiltak før byggestart av mineryddingsfartøylene. Siemens Bergen har sam-

men med Båtservice Marine, Det Norske Veritas og SFK gjennomført testprogrammet, og har derfor de beste forutsetninger for å kunne løse lignende problemstillinger under design- og byggefasen.

Knappe terminer

Minerydder-prosjektet skal gjennomføres på rekordtid, og dette merkes også på tilmålt tid for anbudsbehandling. Rammespesifikasjon ble mottatt i midten av januar, og ferdig tilbud skulle være de to verftsgrupper i hende seks uker etterpå.

Nok en gang ble en utrolig innsatsvilje mobilisert, og med kald forakt for umulige terminer, ble de fleste av døgnets timer tatt i bruk. Et tilbudsprosjekt ble etablert, oppgaver og ansvar fordelt, og etter seks ukers intensivt arbeid kunne 70 velfylte mapper sendes til verftene for evaluering.

Takk for sporty innsats alle bidragsyttere i tilbudsprosjekt P 6084!!

Utrustning av første båt skal begynne ca. ett år etter inngåelse av kontrakt, og det skal senere produseres to båter pr. år frem til midten av 1994. Prosjektet er derfor meget tidskritisk, og Siemens Bergen har i tillegg til de vanlige tekniske og økonomiske vurderinger basert sitt tilbud på en overliggende filosofi som kan bidra til en rasjonell gjennomføring av prosjektet. Noen stikkord er:

- Større systemleveranser.
- Utnytte kjent teknologi.
- Prosjektstyring.
- Kvalitetssikring.
- Skaffe eksterne samarbeidspartnere.

Admiralbesøk på Spelhaugen

Som et ledd i den videre oppfølgingen av vårt tilbud, er det demonstrert hardvare og presentert tanker om fremtidens prosjekter overfor SFK og FFMT (forsvarets felles materiellteneste) på de fleste nivåer. Spesielt hyggelig var det at en større

Det var storbesøk på Spelhaugen da Siemens Bergen presenterte sine ideer og konsepter for Sjøforsvarets ledelse. Fra venstre foran: kommandørkaptein Wollan, kommandør Vinterstø og kontreadmiral Pedersen.

Control - fremtidens bryter- og styringssystem

Slå på lyset! Slik har ordren lydt siden Thomas A. Edison oppfant glødelampen for snart 100 år siden. Gjennomføringen av oppdraget har vært like opplagt - vi "skruer på bryter'n".

Lysbryteren lever fortsatt i beste velgående. Men i dag finnes også andre og mer avanserte måter å styre lys og varme i boligen din på. Sentralisert kontroll, effektivt og elegant. Hos oss kjent under produktnavnet Control.

Tekst : Tor Cederkvist

Control er en helt ny løsning for betjening og styring av lys, varme og annet som forbruker elektrisk energi. Ved konvensjonelle løsninger må sterkstrømsledningene føres frem til betjeningsbryteren, for så å legges frem til det enkelte forbrukssted.

Med Control føres sterkstrømsledningene korteste vei fra fordeling til forbrukssted. Inn-/utkopling skjer ved hjelp av reoler som plasseres i fordelingskasset og styres over svakstrømsledninger til ett eller flere styrepaneler.

Elegant design

Betjeningspanelene har elegant design, og tar vesentlig mindre plass enn et tilsvarende konvensjonelt bryterarrangement. De er utstyrt med trykkbrytere (impulsknapper), lysdioder som viser bryterstilling, samt et tekstfelt for markering av bryterens funksjon.

Panelene leveres i fargene hvit, aluminium eller bronse. 2, 3, 6 eller 12 styreknapper kan samles i et panel. Control-an-

Siemens har lansert et "proff" brytersystem - Control - som også egner seg for private boliger, sier produktansvarlig Roy Heitmann.

legget kan også utstyres med fjernstyring. Styrepanel har da i tillegg til direkte manuell betjening også innbygget mottaker for infrarød styreimpuls (IR-betjening). Fjernkontrollen skjer ved hjelp av en batteridrevet enhet.

Hittil har Control hovedsakelig vært levert til forretnings- og offentlige bygg, bl.a. Museet for Samtidskunst, M-huset på Vaterland og hovedkontoret til DnC i Oslo. Men også private byggherrer tar etter hvert systemet i bruk, de sentrale styringsfunksjonene og et elegant design er egenskaper som "gjør seg" også i private boliger.

Forts. fra side 12

delegasjon fra SFK med admiral Pedersen i spissen tok seg tid til å besøke oss på Spelhaugen. Besøket ble kombinert med at avtroppende Stammhaus-overhode for E 47 Schiffbau, direktør Wolski presenterte sin etterfølger; avd. dir. Bonenberger.

Verftene skal nå sende sine tilbud til SFK i løpet av august, og SFK skal ha sin innstilling klar til Forsvarsdepartementet innen 11. september. 1. oktober er fastsatt dato for kontraktsinngåelse mellom verft og SFK.

Det blir en spennende høst for Siemens Bergen.

Stor oppmerksomhet omkring KNM "ULA" da Ingrid Grimstedt døyte båten. Her går hun ombord etterfulgt av orlogskaptein Øivin Larsen.

Faglig ansv.: Øivind Larsen (BHT) og Rolf Eriksen (VT)

Bedriftshelsetjenesten og Vernetjenesten i Siemens A/S

Tvilsom praksis, hevder dr. Øivind Larsen om arbeidstilsynets psykososiale undersøkelse ved Siemens

Av Per Buer

- Tvilsom praksis, er den karakteristikk vår bedriftslege Øivind Larsen gir undersøkelsen Arbeidstilsynet i Oslo har foretatt om de psykososiale forhold ved Siemens A/S i Oslo.

Trivsel og sykkelighet blir koblet sammen med styringsformer i bedriften på en måte som jeg har vanskelig for å akseptere. Det å bli ledet er ikke nødvendigvis det samme som å bli trakassert så det går på helsen løs. Ledelsesformer og styringsstruktur er et fagområde for seg, der tilpassningen til de oppgaver som skal utføres er en viktig bestemmende faktor. Men i den rapport som her foreligger, er det tydelig at Arbeidstilsynet favoriserer spesielle typer styringsformer, uten at jeg kan se at dette i tilstrekkelig grad er drøftet i forhold til avdelingsfunksjonene. Forholdet til helse og trivsel i avdelingene ble da også uklart, sier dr. Larsen.

Manglende metode

- Aksepterer du den metode Arbeidstilsynet utførte sine undersøkelser etter?

- Jeg har forgivevis etterlyst en faglig tilfredstillende redegjørelse for metoden Arbeidstilsynet arbeider etter i slike saker. Dette er meget viktig, fordi en rapport som denne har betydning langt ut over forholdet mellom Siemens og Arbeidstilsynet i Oslo. Rapporten er nemlig et offentlig dokument som allerede er sendt ut over det ganske land. Pressen har fri adgang til disse dokumenter, og siden Arbeidstilsynets rapporter har et autoritativt preg, er det et rimelig krav at de gir omverdenen et bilde av bedriften som er dekkende

- Gir ikke Arbeidsmiljøloven og dens forskrifter og veiledninger retningslinjer om hvordan man skal gå frem?

Subjektive resultater

- Ikke alltid. Inspeksjonen på Siemens var spesielt sentrert om Arbeidsmiljølovens bestemmelser om psykososiale miljøer. De finnes i paragraf 12 om tilrettelegging av arbeidet. Denne paragrafen har bestemmelser om at arbeidstakerne skal gis rimelig mulighet for faglig og personlig utvikling gjennom arbeidet, om sosialt akseptabel planlegging og utforming av arbeidet, om at arbeidstakerne og deres tilsluttede skal holdes orientert om, og

Dr. Øivind Larsen, Siemens Oslo stiller seg tvilende til Arbeidstilsynets siste undersøkelse hos oss.

medvirke ved styrings- og planleggings-systemer. Og endelig, om arbeid medfører sikkerhetsrisiko - at det f.eks der ikke bør brukes prestasjonslønssystemer.

Arbeidstilsynets befattning med psykososiale miljøer er forholdsvis ny. Det foreligger få konkrete retningslinjer om hvordan kartlegging og kontroll skal skje, og hvilke kriterier som skal legges til grunn. Uten alment aksepterte normer blir resultatene subjektive.

- Hvordan er samarbeidet mellom bedriftshelsetjenesten og Arbeidstilsynet i sin alminnelighet, og spesielt i en sak som dette?

Skuffet

- Jeg er temmelig skuffet over den bistand vi får fra Arbeidstilsynet. I en aktuell arbeidsmiljøsak vi jobbet med på Aker brygge var det f.eks. konkrete fysiske forhold tilstede som det åpenbart måtte ryddes opp i øyeblikkelig for å få brukbare forhold. Der klamret Arbeidstilsynets inspektører seg til konsentrasjonsmålinger og grenseverdier for enkeltfaktorer - uten særlig evne eller vilje til å se at hvis man summerte en hel smørbrøddliste av belastninger, ble det uutholdelig likevel. Selv om hver enkelt kanskje kunne tåles dersom den forekom alene.

Arbeidsmiljø-utvalget bør med

- Når det gjelder den psykososiale undersøkelsen på Linderud, tok jeg for mitt vedkommende allerede ved inspektørens første besøk kontakt med sjefen for Arbeidstilsynets distriktskontor i Oslo. Jeg bad om et møte for å drøfte målsetting, teoretisk bakgrunn og arbeidsmetoder for informasjonsinnhenting. Dette var fra min side begrunnet med at det dreide seg om et følsomt område hvor man hadde få retningslinjer. I tillegg er det et område hvor Arbeidstilsynet spiller en blandingssrolle som rådgiver og offentlig myndighet. Jeg mener å ha rimelig, faglig bakgrunn for å be om en slik drøftelse, men jeg har til nå ikke hørt noe fra Arbeidstilsynet om et passende tidspunkt for et møte.

- Bestemmer Arbeidstilsynet helt suverent hvordan de vil utføre undersøkelser av denne art?

- Arbeidstilsynet har myndighet til å gjøre de undersøkelser de ønsker. Et generelt prinsipp i arbeidsmiljølovgivningen er imidlertid at kartlegging m.v. skjer i nært samarbeid med de impliserte parter. Vårt eget Arbeidsmiljøutvalg (AMU) er derfor det rette forum for å forhåndsdrøfte gjennomføringen av slike undersøkelser, sier dr. Larsen.

Oasen på sluppen

I en liten bortgjemt plass ved sterkstrømsfabrikken fant vi en "oase" hvor man kan nyte sin frokostpause - de få dagene været tillater det. Der blomstrer fjorårsplantene som aldri før. Gartner Jarle Sandberg beskuer sitt blomstervelde og er spent på om også denne vinteren blir av den milde typen.

Siemensmontører på oppdrag: Kalkbrudd inne i Velfjorden på Helgeland skal i drift

Her er det nok litt av hvert å rydde opp i, og Siemens-guttene - fra venstre Bjørnar Bendiksen og Odd Erik Hermstad - har fått sin fulle del.

Tekst: Tore Sehm
Verneleder S/T

Et brukt knuseanlegg for kalk, med transportbånd, motorer, kabler og startapparater er flyttet og skal bygges opp på nytt. "Værsgodt, gjør så godt dere kan. Kunden skal ha fart på knuser og transportbånd over helgen", lyder oppdraget.

Vi traff montørene om morgenen på lageret i Brønnøysund. De manglet en vesentlig del, nemlig bimetall til den store knusermotoren. Det skulle komme samme dag, men på posten hadde ingen sett det.

-Vi får finne en midlertidig løsning, var den korte kommentaren. Dermed var de på vei til anlegget igjen.

Vi hadde lovet å se innom dem på turen fra Brønnøysund til Trondheim etter et besøk på Helgeland og i Salten, Kjøpsvik.

Temaet var vern og sikkerhet. Vi fant frem til anlegget inne i Velfjorden på Helgeland. På slutten var veien belagt med hvit kalkstein.

"Da bruker vi fjøra"

Det ble tid til en prat. Vi hadde med noe godt å bite i, og montørene spanderte kaffe. Men hvor var Siemensbrakka?

Et smil og et kort svar:

- Deter Siemensbilen.

- Men hva om noen skulle bli trengende?

- Da bruker vi fjøra! Ikke noe rinnende varmt vann og do-rull på veggen der. En får benytte naturen så godt det lar seg gjøre.

Vi har en jobb

Det er ikke slik vi ønsker å ha det, men dette opplever mang en siemensmontør når vedkommende er utenfor allfarvei.

- Vi har jo en jobb! Det er mange som er permittert eller kanskje sagt opp. Og så vet jeg at de føler en tilfredsstillelse når motor og styring virker. Ingen avansert elektronikk. Den gode, gamle "Viking" stjerne-trekantvenderen stod trygt på veggen. Men jobben blir gjort til alles tilfredsstillelse.

Få skader

Vi dro fra dem, og ga de siste formåninger:

- Bruk hjelm, vernesko, briller, hørselvern, maske, osv.osv.

Det er forbausende få skader, selv om det er nære på mange ganger.

Vi hadde en ren og fin bil, støydempet, og med den praktfulle Tosenfjorden foran oss. Skulle på jobb blant papirer, men godt og varmt, tørt og rent - med vannklosett og gode kantineforhold. Disse to, og mange andre montører med dem opplever arbeidsdagen annerledes enn de fleste av oss andre, men jeg tror ikke de vil bytte. De to vi besøkte var verdige representanter for montørstanden i Siemens. De ble igjen i kalkstøvet med ennå mange timers jobb igjen før de kan dra fra anlegget.

"De e itj'nå som kjem tå sæ sjøl" Etterutdanning og oppsigelser, men allikevel: En tryggere plattform å stå på i fremtiden!

**Tekst og foto:
Stig Eriksen**

Dette er historien om hvordan montasjeavdelingen i Siemens Trondheim søkte nye veier for å oppnå full sysselsetting.

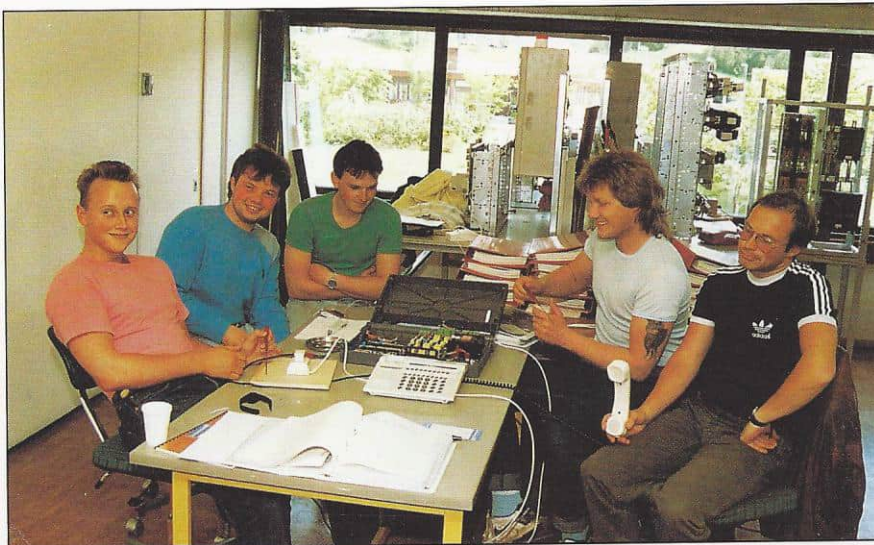
Ved hjelp av statlige midler til omstilling/sysselsettningstiltak ble det utarbeidet to 20-ukers kursperioder som skulle føre frem til den teoretiske eksamensdelen for faggruppene svakstrøm, automatisering/instrumentering og idriftssetting av anlegg.

Dette var på forhånd utpekt som bedriftens nye satsningsområder. Nå når disse kursene er blitt en realitet, tok vi i Siemens Intern en prat med de 22 siemensmontørene som deltok i prosjektet.

Forventningene til dette opplegget er blitt delvis innfridd. Montørene mener at kursene er bra, og et botemiddel for den etterutdanningen de lenge har ønsket seg. Det er det ingen tvil om. På den annen side har jo den lave sysselsettingen i el-bransjen her til lands ført til forholdsvis store nedskjæringer av montørstaben her i Trondheim. Dette fører i følge montørene selv, til at det bare er åtte stykker av de 22 som får sette all sin nylærte teori ut i praksis som siemensmontører. Og det er jo synd.

Positiv erfaring

Likevel. Sett under ett mener våre intervjuobjekter at kursene har vært en positiv erfaring for alle deltagere, samtidig som det har sikret dem en tryggere faglig plattform å stå på fremover.

Svakstrømskurset ble delt inn i to grupper som til tider jobbet uavhengig av hverandre. Her er gruppe 2 i ferd med å lete etter innlagte feil fra gruppe 1. Det er telefoni det her dreier seg om, og vi ser fra venstre: Trond Jacobsen, Egil Søyseth, Arne Christiansen, Trond Floan og Ole Megaard.

En tankevekker er det imidlertid at andre firmaer har vært interessert i våre folk med automatikerkompetanse. Spesielt har offshore-engasjerte firmaer vært frempå, fordi automatikersertifikat i tillegg til gruppe 2-sertifikat mer og mer er påkrevet på offshoreinstallasjoner.

Kursene ble startet opp ved at de tillitsvalgte og bedriftsledelsen gikk sammen og etablerte et eget omstillings-utvalg ved bedriften. Omstillingsutvalgets mandat var å skaffe til veie opplysninger om kurs/opplæringsmuligheter innen de satsningsområder som bedriften har eller vil få.

Svakstrøm og automatisering

Efter et samarbeide med markedsførende avdeling (MFA) ble man så enige om å prioritere svakstrøm og automatisering. Svakstrømsdelen skulle dekke et stadig økende behov innen fiberoptikk, datanett, kortautomatisering, TV-overvåking, adgangskontroll og telefoni. Automatisering/instrumentering skulle primært være et service- og vedlikeholdsfag med ansvar for løsninger av tekniske driftsproblemer i automatiserte anlegg. Slike omstillingskurs som det her siktes til fantes ikke, men efter en henstilling til opplæringsrådet for elektrofag (ORE), fikk en ressursgruppe fra Siemens, elektrikerens fagforening (NEKF), rådgivende ingeniører, skoleverket og prøvenemnda anledning til å utarbeide disse kursene.

Ved hjelp av offentlig støtte fra arbeidsmarkedsstaten er nå disse kursene i ferd med å bli slutført.

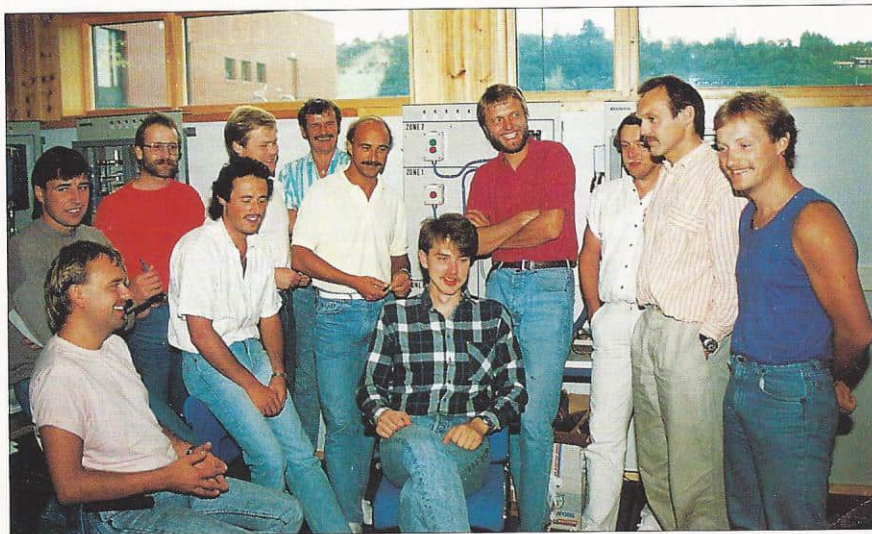
Svakstrømskurset samlet 12 deltagere (montører) fra Siemens, og automatiseringskurset hadde 10 påmeldte siemensfolk.

Prøvekluter

Fra svakstrømskurset meldes det om et bra kurs, men at deltagerne nok følte seg som prøvekluter for et nytt opplegg. En del av lærerkreftene fra "andre instanser" har nok ikke holdt mål. Dette skyldes kanskje at ikke alle er like orientert om den løpende teknologiske utviklingen. Sånn sett er lærerkrefter fra industrien langt å foretrekke. Dette bør det legges vekt på i ettertid.

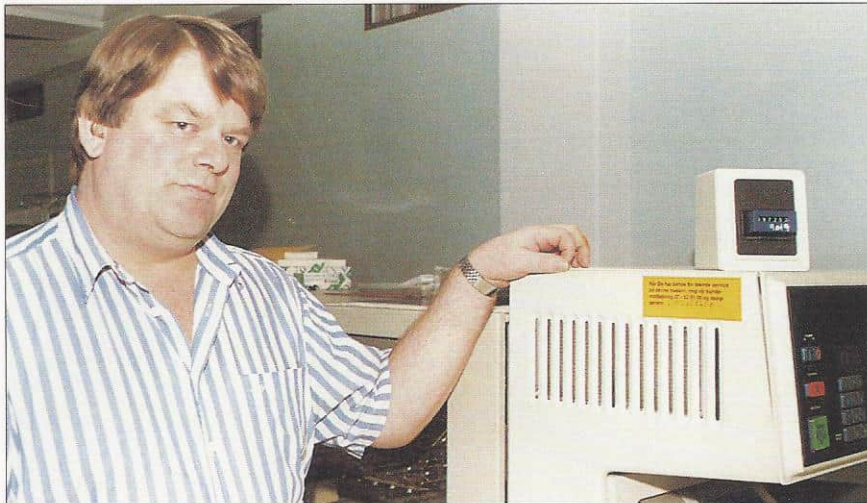
Kursene har vært lagt opp for det meste på vanlig teoriundervisning, men også med en del praktiske øvelser og bedriftsbesøk. Når det gjelder det rent faglige, til-

Forts. neste side

Fornøyde "automatikerteoretikere" med et lysere syn på fremtiden enn før kursstart. Sittende foran fra venstre: Lars Thoresen, Jan O. Haffsø og Pål Rønning. Bakre rekke fra venstre: Sigurd Smolan, Ove Folde, Einar Nordsteien, Tor Helge Iversen, Finn Landstad, lærer Årild Nordø fra Siemens, Roar Nygård (Sønnico), Willy Sand og Bjarne Livik (Sønnico).

Kvalitet og velvilje

Ole Opseth har fått en fin maskin som fordeler kostnadene på kostnadsstedene.

Siemens Intern har besøkt kopiesenteret i Siemens Trondheim. Ikke fordi avdelingen er så veldig spesiell, men fordi de som jobber der er utenom det vanlige i sin innstilling. De fortjener en rose for sin service.

De to "kopistene" er kjent for to ting: Kvalitet og velvilje.

- Kvalitet er helt nødvendig, sier Odd Opseth. - Skal vi ha noen berettigelse må vi ha skikkelige produkter. De ansatte som er våre kunder, har vi respekt for. Våre produkter skal kunne konkurrere med eksterne produkter. En del av produktene går også ut til eksterne Siemens-kunder. Dokumentasjonen vi vedlegger f.eks et tilbud, er et eksempel på det.

- Hvordan er underlagene som sendes ut i markedet?

- Der har jeg noen ønsker til de som lager disse:

- På dagens printere med liten skrift, kan teksten bli utydelig. Skift derfor fargebånd oftere.
- Er dokumentasjonen gammel - for ikke å si eldgammel og falmet - skriv den helst på nytt.

- Så var det tidsfristene: Dokumentasjon som skal ut til kunder, kommer ofte alt for sent i forhold til anbudsfristen.

Jeg har et hjertesukk til de markedsførende avdelingene:

Når dere har gått tom for fargebrosjyrer og illustrasjoner til tilbudene - ikke kopier dem opp. Fargene har sin misjon. De skal veldig ofte i tekniske brosjyrer illustrere prosesser. I sort/hvitt-kopiering mister disse sitt "budskap".

Vi er i det hele svært opptatt av kvalitet - kun det beste er godt nok for kunden, sier Opseth.

Har du noen tips til brukerne om hvordan de kan spare penger?

- Hvis vi kopierer tosidig, sparer vi penger. Samtidig vil behovet for hyllemetere og arkivplass øke med halv fart. Tross alt kopieres det 2,5 millioner sider på dokumentkopieringsmaskinen i senteret, og ca. 2 mill. på de desentrale maskinene. Alle interne skriv skal være tosidig kopiert, mener Opseth.

Hilma Holm

Forts. fra side 16

fredsstiller kursene kravene til V.K.1. (Videregående kurs I.), og inneholder bl.a. elektronikk, digitalteknikk, analogteknikk, datakommunikasjon, kabelteknikk, og vanlig arbeidsteknikk i svakstrømsfaget.

Kursdeltagerne har observert stor spredning på forkunnskapene, men alle deltagerne har fått større respekt for svakstrømsfaget. Det mest positive mener montørene, har vært den nye viten de har tilegnet seg. De føler seg mer kompetente som elektrikere, men det er en måte å få efterutdanning på som er lite attraktiv. Ar-

beidsledighetstrygd er ikke akkurat noe å bli fet av. Man får jo ikke lønn av noen bedrift for dette. Synd er det også at bare ca. halvparten av montørene får jobb i Siemens.

Gode Siemens-lærere

"Automatikerne" er også meget godt fornøyd med kursopplegget, men de er allikevel enige med svakstrømsmontørene i at lærerkrefter med dette faget som daglig virke, er å foretrekke. Lærerne fra Siemens blir fremhevet som meget gode.

Skoledagen for automatikerkurset har omtrent vært som en "vanlig" skole. Pen-

Er evighetsmaskinen oppfunnet igjen - i Siemens?

Har han funnet opp evighetsmaskinen? Selv kaller han oppfinnelsen "energihjulet". Et plashjul med tre gummiringer går rundt inne i en boks, tilsynelatende uten ytre drivkrefter av noen art.

Evighetsmaskinen var trekkplasteret på Ideforum Trøndelags stand på NorTech-messen i Trondheim i begynnelsen av juni. Oppfinneren har blant annet vært med på utviklingen av våre memotermovner, og er en av initiativtakerne til Ideforum Trøndelag.

Mannen er selvfølgelig Aage Amundsen. Til daglig er han overingeniør i Seksjon I, med installasjonsteknikk som arbeidsfelt. Fra 1969 til 1985 var han utviklingsjef i Elektrovarmefabrikken samme sted. Det var en gruppe rundt Amundsen og Bjørn Haukaas som utviklet memoterm-ovnene. Disse ovnene ble satt i produksjon høsten 1984. Fram til i dag er det solgt ca. 30.000 ovner av denne typen.

Standen fikk stor oppmerksomhet fra både publikum, TV, radio og aviser de fire dagene messen varte.

-Vi tar gjerne i mot nye medlemmer. Ville ideer blir fort til nyttige oppfinnelser bare de endres litt. Ideforum Trøndelag møtes i høybygget, Siemens Trondheim en kveld i måneden, sier Aage Amundsen.

sum inndelt i syv faggrupper, nemlig hydraulikk, pneumatikk, digitalteknikk, PLS (programmerbare logiske styrings-systemer), analogteknikk, regulerings-teknikk og industriell måleteknikk. I tillegg kommer det to kurs i henholdsvis eksplosjonssikring og datastyring av verkstedmaskiner. Den praktiske delen av kurset har vært konsentrert om laboratorieøvelser, kalibrering av instrumenter og kjøring av EDB-baserte simuleringsprosesser.

Fremtiden for våre intervjuobjekter er litt usikker, mener de selv. Men den er allikevel sikrere enn for kursstart. Vi ønsker dem alle lykke til videre.

Slik er brannservice-montørenes liv

Ingenting skremmer brannservice-montørene når det gjelder arbeidsplass - her er Per Søyseth og Erik Haugnes på det utbrente loftet over bakeriet i Erkebispegården i Trondheim.

Tekst & foto: Inger Kristensen

Siemens har mange bein å stå på - lite, men viktig er brannservice-teamet på Sluppen.

Tre service-montører er i dag fulltidsbeskjeftiget med idriftsetting, service og reparasjon av brannvarslingsanlegg. Arbeidsområdet omfatter begge Trøndelagsfylkene og Møre.

Siemens Trondheim har i dag service-avtale med ca. 300 bedrifter, det være seg Forsvaret, hotell, industri, forretningsbygg, sykehjem og sykehus.

Brannvesenet i Trondheim har i den senere tid tillagt nødllys og utgangsmarkeringlys stadig større betydning. Det forlanges kontroller av disse ved hoteller, institusjoner o.l. noe som i tillegg til en årlig kontroll av røykdetektorer og varmemeldere utvider vårt serviceteams arbeidsfelt ytterligere.

Avanserte anlegg

Utviklingen av brannsentraler har gått raskt. Dagens sentraler har "husk" og kan angi brannsted i klartekst ved hjelp av et display eller skjerm. Sentralen har som

primær-mål å varsle brann, den kan i tillegg styre tiltak for å lette evakuering og begrense utvikling av brann. Det kan være å lukke branndører, parkere heiser, tenne ledelys, åpne røykluker, utløse slukke-midler osv.

Produsentene stiller strenge krav til fagkompetanse av firma som skal håndtere brannvarslingsanlegg.

Siemens Trondheim og Siemens Tromsø er i dag de eneste firma som har tillatelse foruten produsenten selv, til å idriftsette Autronica og Eltek utstyr, mens leverandøren fortsatt har garantien på utstyret.

Brannsikring er viktig

Bjørn Aass koordinerer gruppen, tar i mot bestillinger, regner anbud og sørger for at alle hjul ruller i takt til enhver tid.

Prisen føles ofte for høy når det gjelder å sikre eiendom brannteknisk. Mange har for sent forstått betydningen av et funksjonelt brannvarslingsanlegg.

Liv og helse er mange ganger blitt spart takket være et skikkelig anlegg. God økonomi er det også, da forsikringsselskapene gir rabatter i premien der bygninger er forskriftsmessig utstyrt.

Godt samarbeid med brannvesenet

Brannvesenet tilkaller ofte Siemens-teamet når de har behov for teknisk bistand, også der firmaet ikke har avtale.

Siste vinter laget brannvesenet i samarbeid med blant andre Siemens, en video som skal brukes til intern opplæring i etaten.

Lang erfaring

Historien med vår brannservice startet på 50-tallet da svakstrømsmontør Tor Larsen S/T fikk i oppdrag å kontrollere militære brannvarslingsanlegg langs hele Nordlandskysten.

Per Søyseth overtok etterhvert denne jobben, som ble mer og mer omfattende. På slutten av syttitallet fikk også Erik Haugnes full stilling som servicemontør. I januar -88 ble gruppen ytterligere utvidet med en mann - Jan Rønne.

Montørene kjører rundt i hver sin spesialutstyrte bil og har installert både personsøker og mobiltelefon.

Skaper sin egen arbeidsplass

Lang erfaring, god produktkunnskap, interesse og samarbeid er stikkord for brann-service-teamet på Siemens. *Se n.s.*

Ingen har sett de Sju Søstre så ferme, og ingen har sett Friarn så fyrrig

Tekst og foto: Bj. Hofstad, S/T

Gjensynsglede og forventningsfullhet preget 49 Siemens-pensjonister som møttes på Leutenhaven 19. juni for å delta i en fire dagers busstur Vestlandet langssetter. Ruten var lagt om Oppdal, Sunndalsøra, Eidsøra, Eresfjord, Åfarnes, Isfjorden, Åndalsnes via Trollstigen til Valldal, Eidsdal og ned Ørnesvingen til Geiranger.

Andre dag startet med ferje ut den tranke Geirangerfjorden til Hellesylt, for så å kjøre langs Hornindalsvatnet, Europas dypeste og klareste innsjø. Videre om Hjelte, langs Nordfjord og over den imponerende Måløybrua til Måløy.

Bussen rullet så om Stadlandet ut til Kjerringa, en fjellplatå ca. 500 m.o.h. Skoddeflak hindret mye av den storslåtte utsikten, men reisefølget kunne skimte stedet der St. Svithun gikk ned med 45 mennesker om bord i 1943.

Etter overnatting i behagelige omgivelser i Selje, loset en cabincruiser de reisende ut til øya Selja med gamle klosterruiner og Vestlandets første bispesete. Hulen hvor Vestlandets skytsengel, Sunniva, etter sagnet en gang skal ha søkt tilflukt, ble også beskuet.

På Åheim lå bedriften Olivin A/S hvor verdens største produksjon av Olivin-sand foregår. Olivin anvendes som formsand i støperier og til framstilling av ildfast materiale. Klare grønne olivinsteiner brukes også som smykker.

Buss-sjåføren imponerte stort med buss-manøvrering og bakoverkjøring i flere hundre meter til nærmeste møteplass for å gi motgående caravanser plass.

Spenningen var enkelte ganger i største laget for passasjerene og utbrudd lik dette

Formann i turkomiteen Eystein Hoseth og Kari Nordmark på båttur til Selje kloster. (Foto: Bj. Hofstad S/T)

lød bak i bussen: - Ikke lenger no! Vi ser havet rett under oss!

Bussen dreiet av mot Lote, Sandene, Bjørkjelo, Utvik, Loen, Stryen og Videse-ter. Mettet av spenning som følget nå var, behaget Strynfjell-tunellene bussturistene meget.

Med Skridlaupsbreen var Grotli i sikte, og den tøffeste del av reisen var tilbake-lagt.

Siste etappe startet midtsommerdagen og populære hyttebyer på Øybergseter og Skjåkseter ble beskuet. Naturskjønne bilder av Brimi, Skjåk og Lom passerte som i revy forbi bussvindue. Turen gikk

langs Vågåvatnet, flomstort, grønt og speilblankt, hvor skog, fjellband og snødekte topper i detalj gjenspeilte seg. Heimturen gikk gjennom Gudbrandsdalen til Dombås, forbi Hjerkin og Kongsvollen til Oppdal. Ved Ulsberg tok bussen en venstre sving ned Gamle Kongevei om Meldal og Løkken til Orkanger og så til Trondheim.

En opplevelsesrik og trivelig pensjonist-tur i vakkert solskinnsvær er vel gjennomført, og de reisende frydet seg stort.

Bj. Hofstad

Forts. fra side 18

Når montørene er ute på service-oppdrag, tar de gjerne en prat med kunden for å orientere om eventuelle feil og mangler med anlegget. Samtidig som de markedsfører Siemens sine tjenester på området.

- Kjeldressen inngir tillit, sier Søyseth. - Dessuten kjenner vi ofte bygg og brannvarslingsanlegg bedre enn kunden selv gjør. Vi vet hvor dørmøkkelen er oppbevart og snarveien til loftet. Det skjer ofte utskifting av personell både i militæret og ellers i bedriftene - vi Siemensmontørene er de samme.

Service-montørene er med på idriftsetting av alle nyanlegg. De er behjelpelig ved opplæring av lærlinger og svakstrømsmontører, samtidig som de deltar på kundeinformasjonskurser.

Mange rare opplevelser har nok guttene også hatt.

- Tenk deg når vi får utlevert hovednøk-kelen til hotellet og skal sjekke røykmelder'n på alle gjesterom. Vi banker på døra, er det ingen reaksjon, går vi rett inn. Det har hendi vi har kommet litt ubeleilig, ja, sier Haugnes og Søyseth og ler.

- Eller når hotellgjesten er kineser og vil vite hva vi skal på hans rom!

På service i Erkebispegården

Siemens Intern var med montørene Erik Haugnes og Per Søyseth på service av brannvarslingsanlegget i den ærverdige Erkebispegården i Trondheim. I følge historieboka - Nordens eldste profane bygning - de eldste deler fra 1160.

Mye verdifull historie gikk tapt under stor-brannen i Erkebispegården for seks år siden. Mønet over den delen som kalles bakeriet, ble skadet, men er nå reparert ved at de forkullede bjelkene er bundet sam-

men med ståltråd og festet til det nye taket. Dette for å sikre den egenartete tømmermåten. Sur røyklukt, sot og aske er dermed også sikret for all framtid og her må Siemensmontørene foreta en årlig kontroll av brannvarslingsanlegget.

Røykdetektorer og brannmeldere er ofte plasert i byggkonstruksjoner så kronglete at de røslige Siemens-montørene må opptre som slangemennesker for å komme til. Åle på maven inn trange luker, krype over og under bjelker i muslort og fuglskitt. Sidelangs inn mørke, trange kabelsjakter, for så i neste omgang å arbeide i flere ti-metres høyde over bakken. Eller iført sterile doktorhabitter på inspeksjon i bakteriefritt laboratorium på NTH.

Ja, slik er brannservice-teamets liv.

Høye og luftige retter - med egg

Lofotgrateng i all sin herlighet.

Asbjørg Gullord

Egg er, uten sammenligning, det mest anvendelige næringsmiddel og naturprodukt i husholdningen. I forhold til sin nærings- og smaksverdi, er egget også noe av det rimeligste. Egg har også flere fysiske egenskaper, bl.a. som hevningsmiddel. Det er hviten som hever.

Gratenger, omeletter og souffléer er eksempler på hvordan vi benytter egget bevisst som hevningsmiddel, i tillegg til smakssetting. Det samme gjør vi når vi lager luftige kaker og lager eggedosis av egg og sukker.

Eggets evne til å heve øker når vi skiller plommen fra hviten, og pisker luft inn i hviten, som når vi lager souffléer, gratenger eller ovnsomeletter.

EGGEHVITENS evne til å holde på luften økes hvis vi tilsetter litt salt eller sukker. Forklaringen på denne meget nyttige evnen, er at det danner seg mikroskopiske luftbobler som utvider seg under oppvarming i ovn. Ønsker vi maksimalt med luft inn i eggehviten, skal vi passe på at de holder værelsetemperatur. De må være helt frie for plomme og bollen vi pisker i må ikke inneholde rester av fett.

En ferdigpisket eggehvite kjenntegnes på en fløyelsaktig glans og en konsistens som er fast nok til å forme en topp. Piskes hviten i en food-prosessor, husk da på å fjerne mateproppen fra matehullet. Da får man inn maksimalt med luft.

Velg funksjonen over- og undervarme for steking av grateng, omelett og soufflé. Resultatet blir da høyt og luftig.

Lofotgrateng (4 pers.)

Ca. 400 gram kokt fisk.
Ca. 75 gram makaroni.
Litt finskåret purre.
1 ts. salt.
1/4 ts. pepper.
3 ss. hvetemel.
4 dl. lettmelk.
3 eggeplommer.
3 eggehviter.
Støtt brød.
Noen tynne skiver bacon.
Stekes ved 200C i 40 minutter.

Lag en tykk hvit saus og avkjøl den noe. Tilsett kokt makaroni, tynne purreringer og krydder. Fisken legges i. Vi kan bruke fersk, salt eller røkt fisk - gjerne i blanding. Eggene skilles og plommene tilsettes sausen. Stivpisk hvitene og rør dem forsiktig inn.

Hell blandingen i en ildfast form og strø støtt brød på toppen. Har en også på litt bacon, blir det ekstra godt. Gratengen gjennomstekes med god heving og gyllen farge.

Ovnsomelett med purre. (4 pers.)

Ca. 2 purreløker.
2 ss. margarin.
4 ss hvetemel.
3 dl. lettmelk.
Ca. 3/4 ts. salt.
Ca. 1/4 ts. muskat.
4 eggeplommer.
4 eggehviter.

180C i ca. 45 min.

Skjær purrene i ringer og damp dem såvidt møre ved hjelp av mikrobølgefunksjonen i en ildfast form med lokk. Tilsett ca. 2 ss. vann. Tid: Ca. 6 min.

Hell av vannet. Lag en tykk hvit saus. Smak den til med krydder. Skill eggene. Ha plommene i sausen og skjær tilslutt inn stivpiskede hviter. Hell omeletrøren over purren og stek den i ovnen til den blir godt hevet og får en gyllenbrun farge.

Sitronsoufflé

1 ss. smør.
3 ss. hvetemel.
1 1/2 dl. lettmelk.
3 ss. sukker.
Saft og skall av en sitron.
4 eggeplommer.
4 eggehviter.

175C i ca 40 min.

Lag en tykk hvit saus. Vask sitronen godt. Varm den i mikrobølgeovnen i 2 min. ved 180 W. (saftutbyttet blir høyere) Riv sitronskallet først, del sitronen i to og press den. Tilsett sitron, sukker og eggeplommer i sausen. Rør forsiktig inn stivpiskede eggehviter.

Stekes i ovn og serveres straks. Gjerne sammen med rørte, rå bær.

En soufflé skal ikke vente på gjestene - gjestene skal vente på souffléen.

Siemens Intern

19. årgang. Utgitt av Informasjonsavdelingen, Siemens Oslo

Redaktør: Per Buer
Red.sekretær: Espen Nordhagen
Kontakt i Trondheim:
Inger Kristensen